

ΚΩΝΙΤΣΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1963

ΕΤΟΣ Α'

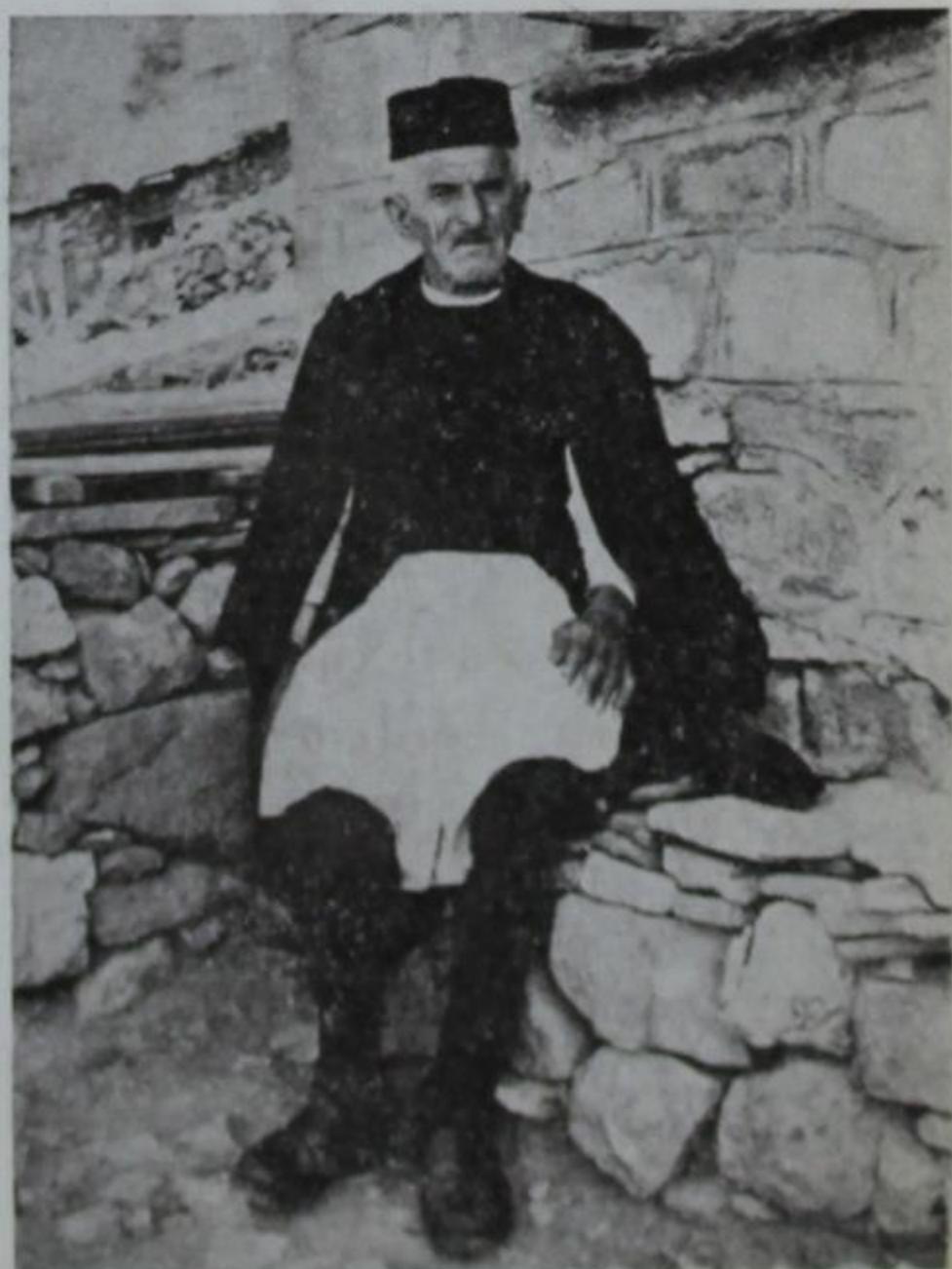
ΑΡΙΘ. ΤΕΥΧΟΥΣ 9

Δ. 7469/1968

1963-64-65

"Ένας ύπεργηρος άπό την 'Αετομηλίτσα μὲ τὴν τοπικὴ του φορεσιά, δ Μιχαήλ Καρανίκας. 'Εκεῖ ψηλά, μέσα σὲ δρυγιάζουσα βλάστηση, κριτασκευάζεται τὸ περίφημο μανοῦρι—ή οὔρδα—άπό τοὺς κατοίκους τῆς ποὺ διακρίνονται γιὰ τὴν λεβεντιά τους.

ΤΟΝΙΤΣΑ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Έκδιδόμενον ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου Κονιτσιωτῶν «Ο ΑΩΟΣ»

ΓΡΑΦΕΙΑ : Βύσσης καὶ Καΐρη 2 — Ἀθῆναι.

Υπεύθυνοι κατὰ Νόμον :

Ἐπὶ τῆς ὑλῆς : Ν. Κ. Τσάκας, Ἀχαρνῶν 168 — Ἀθῆναι.

Τυπογραφείου : Χρ. Χρονόπουλος, Θήρας 6 — Ἀθῆναι.

Μόνιμος ἀνταποκριτὴς ἐν Κονίτσῃ : Ἀναστ. Εύθυμίου

Ἐμβάσματα εἰς κ. Γεώργιον Δόβαν, ὁδὸς Ἀμπλιανῆς 6 — Ἀθῆναι

Ἐτησία συνδρομὴ

Ἐσωτερικοῦ Δραχμαὶ 60.— Ἐξωτερικοῦ Δολλάρια 6.—

Οἱ ἐκ τῆς ἐπαρχίας Κονίτσης
ταξιδεύοντες δι' Ἀθήνας
προτιμᾶτε τὸ ἐπὶ τῆς γωνίας
τῶν ὁδῶν Πατησίων καὶ Βε-
ρανζέρου 10 Κονιτσιώτικο

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ "ΙΩΑΝΝΙΝΑ"

ΤΙΜΑΙ ΛΑ·Ι·ΚΑΙ - ΤΗΛ. 523-204

ΝΥΦΙΚΑ ΒΕΑΤΡΙΚΗΣ

Ἐνοικιάζονται πολυτελῆ νυφικά
ἔτοιμα καὶ ἐπὶ παραγγελίᾳ

ΑΤΕΛΙΕ

ΒΕΑΤΡΙΚΗΣ ΤΣΑΛΑΜΑΝΗ (ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΙΣΣΑΣ)

Χαλκοκονδύλη 52-5ος ὅρ. 20 (Όμόνοια)
Ἀθῆναι-Τηλεφ, 538.207-523.529

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΤΟΥΑΛΕΤΕΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΪΣΙΟΥ - ΙΕΡΕΩΣ, ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΑΓΙΟΓΡΑΦΟΣ ΧΙΟΝΑΔΩΝ

'Ιωάννινα 1962 (Σελίδες 141)

I

‘Η ώς ανω συγγραφή του Αίδεσιμωτάτου Γεωργίου Παΐσιου (Ιερέως) περιλαμβάνει τὸν μόχθον του δεκαετηρίδων όλοκλήρων.

Είναι ἐνα πόνημα εἰς τὸ ὅποιον ἀνιστορεῖ τὰ μυστικὰ τῆς τεχνοτροπίας καὶ τὰς ἐκλάμψεις τῆς θρησκευτικῆς ἀνατάσεως τῶν ‘Αγιογράφων Χιονάδων, ἡ Σχολὴ καὶ ἡ δράση τῶν ὅποιων ἀποτελεῖ μίαν ἀπὸ τὰς πλέον περιλάμπρους σελίδας τῆς ‘Ιστορίας τῆς θρυλικῆς Ἐπαρχίας Κονίτσης.

II

Τὰ ὄνόματα τῶν ἀοιδίμων αὐτῶν ἀντιπροσώπων τῆς ‘Αγιογραφίας εἶναι προβολαὶ τῆς ἀφθαστης μορφῆς τῆς θρησκευτικότητος που ἥλεκτριζε τὰ στήθη των καὶ ἀντιπροσωπεύουν ὅλοι — διδάσκαλοι καὶ μαθηταὶ τῆς περιωνύμου αὐτῆς Σχολῆς — τὴν πλειάδα τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων που ἀνέρχονται τὴν κλίμακα τοῦ Ιακώβ, ἡ ὅποια ὁδηγεῖ πρὸς τὸ ἐπουράνιον καὶ πρὸς τὸ ἀνέψικτον.

‘Η ζωγραφικὴ τέχνη των εἶναι ἐνας διάλογος μεταξὺ εἰκόνος καὶ ιδέας, τὰ δὲ ὄνόματά των μὲ τὰ ὅποια προσυπογράφουν τὰ ἔργα τῆς τέχνης των εἶναι οἱ φύλακες τοῦ θρησκευτικοῦ ἴδεώδους των διὰ τοῦ ὅποίου ἐγαλούχησαν ἀναριθμήτους ὀπαδοὺς τῆς ‘Αγιογραφικῆς τεχνοτροπίας των.

Τὰ ὄνόματά των ἀποτελοῦν τρόπον τινὰ μίαν χρυσῆν ἄλυσσον θρη-

σκευτικῶν ὑμνωδῶν τῆς ‘Αγιογραφίας, μέσα στὴν διασωθεῖσαν παράδοσιν διὰ μέσου τῶν αἰώνων.

Δικαίως συνεπῶς τὰ βήματα ἡμῶν τῶν ἐπιζώντων φέρονται ὅχι μονάχα εἰς τὰ Κοιμητήρια ὅπου ἀναπαύονται τὰ κόκκαλά των, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς Ναοὺς καὶ τὰ Μοναστήρια, Ἡπείρου, Στερεᾶς Ἑλλάδος, Θεσσαλίας, Μακεδονίας καὶ Ἀλβανίας ὅπου σώζονται εἰκόνες τέμπλων, τοιχογραφίες καὶ Μορφὲς Ἅγιων Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης.

III

Πρῶτος ὅμως μέσα στὸ κύλισμα ὄλοκλήρων δεκαετηρίδων ἔσυρε τὰ βήματά Του πρὸς τὶς ἐκκλησίες καὶ τὰ Μοναστήρια τῶν ώς ανω περιοχῶν ὁ Αίδεσιμώτατος Παΐσιος.

Γόνος ἐκ τοῦ ιστορικοῦ αὐτοῦ ‘Ακριτικοῦ χωριοῦ τῆς Ἐπαρχίας Κονίτσης τῶν Χιονάδων — ὁ Αίδεσιμώτατος Παΐσιος ἔσυρε ἐπὶ σειρὰν ὄλοκλήρων δεκαετηρίδων (1947 — 1962) τὰ βήματά Του πρὸς τὶς ἐκκλησίες καὶ τὰ Μοναστήρια τῶν ώς ανω περιοχῶν ἀντέγραψε ἐπιγραφάς, ἐφωτογράφησε εἰκόνας καὶ ἔφερεν εἰς φῶς διὰ τῆς ώς ανω Συγγραφῆς Του δείγματα τῆς ‘Αγιογραφικῆς τέχνης τῶν ἰδρυτῶν καὶ συνεχιστῶν τῆς περιφήμου αὐτῆς ‘Αγιογραφικῆς Σχολῆς.

Μέσα στὸ κύλισμα τῶν αἰώνων ἡ ἀρχαιοτάτη εἰκὼν ἔξ ὄσων σώζονται εἰς Ναοὺς καὶ Μονὰς διαφόρων χωρίων τῆς Ἐπαρχίας Κονίτσης, εἶναι ἡ εἰκὼν τοῦ ‘Αγίου Γεωργίου στὸ τέμ-

Αναμνήσεις τοῦ Γενάρη

Τὴν Πρωτοχρονιὰ τ' ἀπόγεμα θὰ γίνουν οἱ ἐπισκέψεις στοὺς Βασίληδες. Κανένας δὲν ριψοκινδυνεύει νὰ πάη πρωϊὸς σὲ ξένο σπίτι, χρονιάρα μέρα, γιατὶ κανένας δὲν εἶναι βέβαιος γιὰ τὸ ποδαρικό του.

Κι' ὅλο τ' ἀπόγεμα, καὶ τὶς ἄλλες μέρες ποὺ θὰ ἐπακολουθήσουν θὰ ρωτοῦν ὁ ἔνας τὸν ἄλλον «Ποιὸς τὸν βρῆκε τὸν παρᾶ;» «Κι' ἔτσι θὰ φτάσουμε στὴν παραμονὴ τῶν Φώτων. Τὸ μεγάλο νταραβέρι θᾶχει ξεθυμάνει. Τὸ μελισσολόϊ τῶν παιδιῶν θὰ λιγοστέψῃ. Μία-δύο συντροφιές, θὰ ἀποφασίσουν νὰ ξεμυτίσουν «γιὰ τὸ καλό». Απαραίτητο τὸ σήμαντρο στὰ χέρια.

«*Ηρθανε τὰ Φῶτα καὶ ὁ φωτισμὸς κι' ἡ χαρὰ μεμάλη καὶ ὁ ἀγιασμὸς ἥρθε κι' ὁ Κύριος μαζί μέσ' τὴν πηγὴ καὶ τὸν "Αη Γιάννη παρακαλεῖ Μέγα μον' Αηγιάννη καὶ Βαπτιστὴ ἔλα νὰ βαφτίσης Θεοῦ παιδί"*

Καὶ ὅσο νᾶναι ὁ κόπος δὲν θὰ πάη χαμένος. Κάτι θὰ μαζευτῇ. Βέβαια, ποὺ οἱ δόξεις τῶν Χριστουγέννων καὶ τ' Αηβασίλη; Τότε τὰ παιδιὰ ηταν

ἀπαιτητικά, κι' ὅταν οἱ νοικοκυρὲς δὲν ἀνταποκρίνονται ἡ ἐκδίκηση δὲν ἀργοῦσε ν' ἀρθῆ.

«*Kι' ἀν δὲν μηδόσης Κόλλεντα σοῦ κατουρῷ τὴν θύρα καὶ τὴν παραθύρα Μπρίτς στὸ βαένι, πορδὴ στὸ κολοκῦθι*»

Ομως τώρα, τὰ πράγματα ἔξελισσονται μὲ πραότητα. Καὶ τὸ λίγο εἰναι ἀρκετό. Σὲ λίγο θὰ φανῆ καὶ ὁ παπᾶς μὲ τὴν ἀγιαστοῦρα καὶ τὸ παπαδοπαῖδι ποὺ κρατάῃ τὸ μπαγκράτσι. Κάθε σπίτι, κάθε δωμάτιο κατῶγι, αὐλὴ ἢ κῆπος θ' ἀγιασθῆ μὲ τὸ «Ἐν Ιορδάνῃ». Καὶ φαίτεται ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ στιγμὴ ποὺ οἱ ζερζεβούληδες παίρνουν τὰ μάτια τους καὶ φεύγουν.

«*Φενγάτοι νὰ φύγονμε γιατὶ περνάει ὁ ζουρλόπαπας μὲ τὴν ἀγιαστούρα τυν*»

Ολη τὴν νύχτα θᾶχουμε προετοιμασία καθαριότητα. Χύσιμο τῶν νερῶν ἀπ' τὰ γκιούμια, ὥστε νὰ βρεθοῦν αὔριο καθαρὰ καὶ ἀδεια καὶ νὰ γεμίσουν ἀπ' τ' ἀγιασμένα νερὰ τῶν Θεοφανείων. Κι' ἔπειτα ἀναμονὴ καὶ ξα-

πλον τοῦ Κεντρικοῦ Ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου στὴν Βουρμπιάνη καὶ ἡ ὁποία φέρει χρονολογίαν 1747 — δηλαδὴ πρὸ 215 ἔτῶν — τόπον δὲ καταγωγῆς τοῦ ιστορήσαντος τὴν ὡς ἄνω εἰκόνα, τὸ χωρίον Χιονάδες.

Συγκινητικὴ ὅμως εἶναι ἡ προσφορὰ τοῦ Συγγραφέως γύρω ἀπὸ τὴν συλλογὴν τῶν ἐπιγραφῶν μὲ χρονολογίας καὶ ὀνομασίας τῶν Ναῶν ποὺ σώζονται εἰκόνες τῶν Αγιογράφων ἐκ Χιονάδων (Σελὶς 49 — 102 τῆς ὡς Συγγραφῆς Του).

Ἡ ταπεινότης μας ὑποβάλλει εἰς τὸν Αἰδεσιμώματον Παῖσιον τὰ θερμὰ συγχαρητήριά της διὰ τὸν μόχθον

εἰς τὸν ὁποῖον ὑπεβλήθη διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ Αγιογραφικοῦ ὑλικοῦ, ἃς ἐπιτρέψει ὅμως νὰ μὴ συμφωνήσωμεν πρὸς τὴν ἀποψίν Του ὅτι οἱ πρῶτοι Αγιογράφοι τῶν Χιονάδων ἤτανε μαθηταὶ τοῦ Πανσελήνου.

Πάντως :

Ἡ ώς ἄνω Πατριδογνωστικὴ συλλογὴ του ἀποτελεῖ σημαντικὴ συμβολὴ εἰς τὴν γενικωτέραν Ιστορίαν τῆς Επαρχίας Κονίτσης, καθὼς ἐπίσης καὶ περίλαμπρον προβολὴν τῆς γενέθλιας γῆς Του — τῶν Χιονάδων.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΟΥΡΛΑΣ
Παιδαγωγὸς

ρύπνια, περιμένοντας ν' ἀνοίξουν οἱ οὐρανοί, Γιατὶ λένε ὅτι ἂν προλάβηστὴν ὥρα τούτη νὰ πεῖς εὔχῃ ἢ κατάρα. Θὰ γίνῃ. Κι' ἀλίμονό σου ἂν βρεθῆς κοιμισμένος στὴν στιγμαία αλλαγὴ τῶν νερῶν σὲ κρασί. 'Η ἀλλαγὴ αὐτή, λένε, ὅτι κρατάει μόνο ἓνα δευτερόλεπτο, ὅσο δηλαδὴ χρειάζεται νὰ μπῇ καὶ νὰ βγῇ ὁ Χριστός.

Δύσκολο ν' ἀνθέξῃς ὡς τὸ πρωΐ. Τὰ παιδιὰ κι' ὄλας θᾶχουν κοιμηθῇ μὲ τὴν ἀγωνία, κι' ὁ ὑπνος κι' ἡ αὔγη θὰ γαληνέψῃ τὰ πνέματα. "Αν εἶναι καλὸς καιρὸς τὴν μέρα τῶν Θεοφανείων, πρᾶγμα ποὺ σημαίνει ὅτι ὄλη ἡ χρονιὰ θὰ πάη ἔτσι, ὁ Δεσπότης θὰ κατεβῇ στὸ ποτάμι γιὰ νὰ ρίξῃ τὸ σταυρό. κάτω ἀπ' τὸ Μέγα Μάρμαρο. 'Αλλοιώτικα, ὁ μπάρμπα-Γούσιας θᾶχει ἐτοιμάσει στὴ μέση τῆς ἐκκλησιᾶς τὴν ἔξεδρα, ὅπου θὰ βαπτισθῇ ὁ σταυρὸς καὶ θαγιάσουν τὰ νερά. Κι' ἔπειτα μὲ τὴ σειρά, ἔνας ἔνας θὰ πάρη τὸ 'Αγίασμα. Κάθε χρόνο στὸ ἴδιο μπρίκι, ποὺ ἔχει τὴ χαρακτηριστικὴ μυρουδιὰ τοῦ δαφνακιοῦ. Γιατὶ φυλάγεται στὰ εἰκονίσματα μὲ λίγο ἀγίασμα γιὰ «'Ιλιάτσι».

Κι' ἀπ' τὰγίασμα αὐτό, θὰ πρέπει ὄλοι στὸ σπίτι νὰ πιοῦν καὶ νὰ εὐχηθοῦν. Κι' ἔπειτα μ' αὐτὸν νὰ ραντισθῇ τὸ σπίτι, ὁ κῆπος καὶ τὰ χωράφια. Κι' ὅτι μένη θὰ πάη στὰ εἰκονίσματα. Οἱ ποιὸ παλιοί, πετάγανε στοὺς κήπους τὴ στάχτη πούμεινε στὸ σπίτι ἀπ' τὰ δωδεκαήμερα. "Ετσι, γιὰ νὰ φύγουν τὰ ζουλάπια, τὰ φίδια καὶ οἱ γκουστερίτσες.

Φώτηδες καὶ Φάνηδες δὲν ἔχουμε πολλοὺς στὴ Κόνιτσα. Οἱ ἐπισκέψεις λιγοστές. Τὸ μεγάλο γλέντι θὰ γίνη αὔριο, μὲ τοὺς Γιάννηδες κι' ἀργότερα τοὺς 'Αντώνηδες-Θανάσηδες κ.λ.π.

Κουμπανίες-κουμπανίες θὰ περάσουν ἀπ' τοὺς ἑορτάζοντες οἱ ἀντρες τὸ πρωΐ κι' οἱ γυναῖκες τάπογεμα. Δὲν ἔχει σημασία ἂν φτάνουν οἱ καρέκλες καὶ τὰ μπάσια. Κι' ὅρθια τρώγεται καὶ τὸ πρῶτο καὶ τὸ δεύτερο γλυκὸ καὶ τραβιέται τὸ τσίπουρο μὲ τὸ

«βοήθειά σας» Τὸ τσιγάρο στὴν ἀνάγκη μπαίνει πάνω στ' αὐτί. Καὶ γρήγορα, γιὰ νὰ τοὺς προφτάσουμε ὅλους. Στὸ ἀναμεταξὺ καταφθάνουν καὶ τὰ βιολιά. 'Ο καημένος ὁ 'Αντώνης μὲ τὸ κλαρίνο. 'Ο Νώτας μὲ τὸ σαντοῦρι. 'Ο Πέκης μὲ τὸ λαοῦτο καὶ ὁ Θωμᾶς τῆς Τσίνως μὲ ντέφι. "Η οἱ Τσουταῖοι καὶ καμμιὰ φορὰ κανένας ἀπ' τὴ Μόλιστα ἢ τὴ Βούρμπιανη, περαστικὸς ἀπ' τὴν Κόνιτσα. "Άλλοι μπαίνουν, ἄλλοι βγαίνουν στὸ σπίτι. Δὲν μπορεῖς νὰ πάρης λογαριασμό.

Σὲ λίγες μέρες ἡ μνήμη τ' 'Αηγιώργη τοῦ Νεομάρτυρα. Θὰ πηγαίναμε στὴ Κυρὰ Λένκω τοῦ Παπαδημούλη, νὰ προσκυνήσουμε στὸ παρεκκλήσι τὸν "Άγιο, νὰ κουβεντιάσουμε γιὰ τὸ Χρύσανθο Λαενᾶ, δίπλα στὸ καλοαναμένο μαγκάλι, καὶ προπαντὸς νὰ πάρουμε γλυκὸ καὶ στάρι. "Όλα καλοφτιαγμένα, ὅπως ἥξερε νὰ τὰ φτιάνη ἡ Κυραλένκω ἀπὸ τὴ μακριὰ παραδοση τῶν Φλωραίων. 'Εκεī πάλι παρὼν ὁ μπάρμα Γούσιας, μὲ τὴν ἀπλάδα στ' ἀριστερὸ χέρι ἀγκαλιά, διαρκῶς ν' ἀποτραβιέται καὶ τὴν κουτάλα στὸ δεξὶ κραδαίνοντάς την. Καὶ μεῖς στὴ σειρά, μ' ἀπλωμένο τὸ μαντήλι. Τὶς δύο ἄκρες στὸ στόμα καὶ τὶς ἄλλες δύο ἀνοιχτὰ μὲ τὰ δυὸ χέρια. «Καὶ μένα Κυρ-Γούσια» ἀστραφτε, κι' ἡ κουτάλα ἔπεπιπτε στὰ κεφάλια μας σὰν ἀστραπή, καὶ μᾶς ἐρχόταν ὁ «οὐρανὸς σφοντῆλι».

'Ωραῖος μῆνας ὁ Γενάρης, ποὺ ἔκλεινε μὲ τὴ γιορτὴ τῶν Τριῶν Ιεραρχῶν στὸ Σχολεῖο «Τοὺς τρεῖς μεγίστους φωστῆρες τῆς τριστηλίου θεότητος». Μὲ τὸν γέρο Παπακώστα, τὸν Τσοφίδη τὴν Κυρα-'Αγγελική, κι' ὄλους τοὺς ἄλλους καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς δασκάλους μας ποὺ πίστευαν στὴν 'Ιερὴ 'Αποστολή τους καὶ δὲν παρέλειπαν νὰ μᾶς τονίζουν προπαντὸς ὅτι τὸ ξύλο βγῆκε ἀπ' τὸν παράδεισο. Κάτι ξέρουν κι' αὐτοί. Τὰ χρόνια ποὺ πέρασαν τόδειξαν μὲ τὸ παραπάνω.

Γ.Λ.

Διακοπές στή Μόλιστα

Στήν προσπάθεια πού εἶχε αποδυθῆ ή «Κόνιτσα» νὰ προβάλῃ καὶ νὰ ύποστηρίξῃ τὶς δυνατότητες τῆς ἐπαρχίας γιὰ τουριστικὴ ἀξιοποίηση τῆς περιοχῆς, εἶχουμε νὰ πιστοποιήσωμε καὶ νὰ τονώσωμε τὸν ἰσχυρισμό της μὲ απτὲς αποδείξεις, πληροφορίες καὶ περιστατικὰ απὸ τὸ φετεινὸ καλοκαῖρι, ώρισμένως απὸ τὴ Μόλιστα, ποὺ αποδεικνύουν πόσο ὁ τόπος μᾶς ἔκτιμαται απὸ τοὺς ξενιτεμένους μᾶς ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐντελῶς ξένους.

Ἄπὸ τὰ τελευταῖα χρόνια, ποὺ οἱ «Ελληνες ἔβαλαν πλέον «σῆμα κατατεθὲν» τους σὲ θέματα ἀναψυχῆς τὸ «γνωρίσωμεν τὴν ‘Ελλάδα» ή "Ηπειρος, ή μεγάλη ἄγνωστη γιὰ τὶς φυσικὲς καλλονὲς καὶ τοὺς ἴστορικούς της τόπους, τράβηξε ἀμέσως τὴν προσοχὴ ἐκείνων ποὺ ξέρουν νὰ ἔκτιμήσουν τὴν ἀρμονία απὸ τὶς ἄγριες ὁμορφιὲς καὶ τὴν ἀξία ἄγνωστων λαογραφικῶν ή ἴστορικῶν στοιχείων. Εἶναι φανερὸ πλέον πόσο ή ἔλξις τοῦ μυστηρίου φέρνει, πρὸς τὴν Κόνιτσα τώρα τὸ ἐνδιαφέρον, ἀν ὅχι σύντονον τῶν ἀρμοδίων, τούλαχιστον ἀδιάπτωτον, ὅσων εἶχαν τὴν τύχη ή τὸ σκοπὸ νὰ μᾶς ἐπισκεφθοῦν.

Εἰδικὰ στὴ Μόλιστα, ὅπου εἴχαμε τὴν εύτυχία νὰ περάσουμε τὸ φετεινὸ καλοκαῖρι, εἴχαμε καὶ τὴν εύκαιρία νὰ διαπιστώσουμε μερικὰ ἐνθαρρυντικὰ σημεῖα αὐτοῦ τοῦ ρεύματος, ποὺ ἀναφέρομε πιὸ πάνω. Κατέκλυσαν οἱ συνοικίες της απὸ τοὺς πλέον ἀπίθανους ἀποδήμους της ἀλλους ποὺ ἔλειπαν χρόνια καὶ ἀλλους ποὺ τῶχουν πρόγραμμα νὰ ἀφαιροῦν τὰ λουκέττα απὸ τὶς χορταριασμένες αὐλές τους κάθε θέρος καὶ ἀλλοι ποὺ ἔρχονται

γοητευμένοι απὸ τὶς περιγραφὲς ποὺ τοὺς κάνουν οἱ δικοί μας. Τὰ ἀγέραστα ἀρχοντόσπιτα εἶχουν τὸ πλεονέκτημα νὰ προσφέρωνται μὲ τὶς περισσότερες ἀνέσεις τῶν συγχρόνων σπιτιῶν (έκτὸς απὸ τὸν ἡλεκτρισμὸ καὶ τὸ νερὸ) καὶ ή καθαριότης καὶ ή εὐγένεια τῶν χωριανῶν κερδίζουν τὴν ἐμπιστοσύνη καὶ τὴν ἀγάπη τῶν ἐπισκεπτῶν. Είναι ή ιδανικὴ θερινὴ ζωὴ σὲ χωριό, σὲ καθ’ ἑαυτῷ χωριό, ποὺ χωρὶς νὰ κάνῃ δύσκολη τὴ διαβίωση, βρίσκεται μακρυὰ απὸ σύγχρονες κακόγουστες ἐπιδράσεις, διατηρεῖ τὶς τοπικὲς παραδόσεις καὶ ἐνθουσιάζει μὲ τὶς ἀσύγκριτες φυσικὲς ὁμορφιές του η τὰ θαυμάσια καὶ περιποιημένα σπίτια του.

Ἄπὸ τὶς πρῶτες μέρες τοῦ καλοκαιριοῦ κατέφθαναν νοσταλγοί, γεμάτοι σχέδια γιὰ τὶς διακοπὲς οἱ πρῶτοι ἐπισκέπται. Καὶ δὲν διέφεραν ἵσως σὲ πολὺ απὸ τοὺς τουρίστες ἐκείνους ποὺ βλέπουμε σὲ διάφορα φίλμ μὲ τίτλο «Διακοπὲς στὴν ‘Ελβετία» η κάπτοι ἴσπανικὸ χωριὸ μεσαιωνικῆς καταγωγῆς ! Ό καθένας θᾶβρισκε κάτι γιὰ νὰ περάσῃ ἀλησμόνητες διακοπές: "Άλλοι ήρθαν νὰ βροῦν καὶ νὰ συζητήσουν μὲ τοὺς παλιούς τους φίλους καὶ συγγενεῖς, ἄλλοι νὰ χαροῦν τὶς ἔξαίσιες ὁμορφιὲς τῶν τοπείων καὶ τὸ κρῦο νερό, ἄλλοι νὰ κυνηγήσουν καὶ νὰ ἀνεβοῦν σὲ ψηλὲς κορφές, ἄλλοι νὰ χορέψουν μὲ λαϊκὰ ὅργανα καὶ νὰ ψήσουν ἀρνιὰ σὲ ἔξοχικὰ γλέντια.

Δὲν ἔλειψαν καὶ τὰ ἐνδιαφέροντα τῶν πνευματικῶν ἀνθρώπων. Ό καθηγητής κ. Στεφανίδης μὲ τὸν ὑπογραφόμενο, συγκέντρωσαν πολύτιμο λαογραφικὸ ύλικὸ ρωτῶντας γέρους καὶ γριὲς καὶ ἀνασκαλίζοντας παλιὰ

βιβλία και χειρόγραφα. 'Ο ιδιος εἶχα τὴν εὔκαιρια νὰ συγκεντρώσω πληροφορίες γιὰ τὰ κληροδοτήματα τοῦ μεγάλου εὔεργέτου Σ. Ζεινοῦ, κράτησα σημειώσεις ἀπὸ ἐπιτόπιες μελέτες και ἀνέσκαψα μερικοὺς τάφους μὲ ἐνδείξεις ρωμαϊκῆς ἐποχῆς. "Ολα αὐτά, καθὼς και φωτογραφικὰ τοπεῖα ἀπὸ τὰ ἀξιοθέατα τῆς Μόλιστας ἵσως μοῦ δοθῆ ἢ εὔκαιρια νὰ τὰ καταχωρήσω στὴν ἀγαπητὴ «Κόνιτσα». "Ηθελα ὅμως νὰ τονίσω τώρα περισσότερο τὴν ὅμορφη ζωὴ ποὺ μπορεῖ νὰ ζήσῃ κανεὶς σήμερα στὰ χωριά μας. Θέλω νὰ ἐνθαρρύνω ὅλους ἐκείνους ποὺ ἐνδιαφέρονται πάνω σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα. "Ενα ζήτημα ποὺ ὅσο και ἀν φαίνεται περίεργο, ἢ νεολαία ἔδειξε περισσότερη πίστη και κατάλαβε μὲ μεγαλύτερη διορατικότητα, ἀν μπορῇ νὰ χαρῇ τὶς διακοπές της στὰ χωριὰ τῶν πατέρων της. Είναι λοιπὸν ἀξιοπρόσεκτο πώς τὰ καλοκαίρια γυρίζουν στὰ χωριὰ πιὸ πολλοὶ νέοι (παιδιὰ—σπουδαστὲς ἢ μόλις παντρεμένοι) παρὰ οἱ μεσήλικες. "Ισως αὐτοὶ δὲν μποροῦν νὰ ἀφίσουν τὶς δουλειές τους, πάντως και ἡ νεολαία κάτι καταλαβαίνει ποὺ ἀδιαφορεῖ γιὰ τὶς διασκεδάσεις τῶν πόλεων ἢ τὶς πολυτέλειες ἄλλων ἔξοχῶν και ζητᾶ εὔκαιρια πότε νὰ ἀνεβῇ στὸ Κονιτσιώτικο χωριό. Και ὅπως φαίνεται δὲν ἔχει νὰ χάσῃ ἀπὸ αὐτὴ τὴν προτίμηση.

Φέτος στὴ Μόλιστα κοπέλλες και νέοι πέρασαν ἀλησμόνητες διακοπὲς και μαζί τους πέρασε εύχαριστα ὅλο τὸ χωριό. 'Απὸ τὰ πεζούλια οἱ γριὲς ἀγνάντευαν στὴ «Τζιαντόρα» τὰ παιδιὰ νὰ χαίρωνται τὰ δασωμένα βουνά, τὸ ὅμορφο ἥλιοβασίλεμα μακρυὰ στὴ Νεμέρτζικα ποὺ στὴν κορυφὴ της προβάλλει καταπληκτικὸ τὸ σκήνωμα μιᾶς «κοιμωμένης» νὰ τραγουδοῦν μὲ φυσαρμόνικες και νὰ παίζουν· τὰ μονοπάτια ἄκουσαν κι ἐκεῖνα μελωδίες ἀπὸ ἀμέτρητα τρανζίστορς, Σὲ πλατειὲς γοῦβες κάτω στὰ δυὸ ποτάμια βρήκαμε τὸ μέρος νὰ κάνωμε τὸ μπάνιο μας. Δουλειὰ και παιχνίδια στὰ

ἄλωνια. Θέρισμα, ψάρεμα, ἐκδρομὲς στὰ κοντινὰ χωριά, στὸ μῆλο, στ' ἀμπέλια, στὰ βουνά. Κάτω ἀπὸ τὶς βελανιδιὲς τοῦ "Αἱ - Γιώργη ἢ τὰ ἔλατα τῆς Λεφτοκαρυᾶς, ἅπλωσαν τὶς κουβέρτες και τὰ βιβλία τους οἱ σπουδαστές. Και τὸ βράδυ εὕθυμος χορὸς στὶς σάλλες τῶν σπιτιῶν, στὶς αὐλὲς ἢ ἔξω στὰ δένδρα σὲ παλιοὺς ἢ μοντέρνους ρυθμούς.

Τὸ ἴδιο και οἱ γυναῖκες, ξενητεμένες ἢ ντόπιες. Τὰ βράδυα ἔστηναν χορὸ στὴ Σπυριδώνειο Σχολὴ στὶς ἀκακίες ἢ στὸ Μεσοχῶρι, τραγουδῶντας οἱ ἴδιες τὰ τραγούδια τους, μιὰ ἐκδήλωση συγκινητική, ἔνας φόρος ἀναμνήσεων στὸν παλιὸ καιρό. Οἱ ἄνδρες πάλι εἶχαν νὰ ψήσουν κοκορέτσι στὰ λειβάδια ἢ λαγὸ ποὺ σκότωσαν στὸ κυνῆγι, μαζὶ μὲ ρακί, κέφι και μὲ τὸν τάμπουρα τοῦ Μητρούση. Ήταν τὸ παράπονο ὅλων ποὺ δὲν είναι δυνατὸν νὰ συντηρηθῇ ἔνα Κέντρο στὴν Πλατεῖα ποὺ νὰ ἀπλώνῃ τὰ τραπέζια κάτω ἀπὸ τὸν πανύψηλο πλάτανο, ὅπως στὴ Μεσαριά. Θὰ μποροῦσε νὰ τελειοποιηθῇ και ὁ αὐτοκινητόδρομος ὡς τὸ Γανναδιὸ και νὰ ἐγκατασταθῇ ἔνα περίπτερο στὸ πυκνότερο δάσος τῆς 'Ελλάδος, τὴ Λουσότσιανη μὲ τὸ κρῦο νερό. "Οσο γιὰ τὴ Τζιαντόρα, ἢ κ. Μαρία Τσανάδη ποὺ ἦρθε ἀπὸ τὴν 'Αμερική, ὑποσχέθηκε νὰ ἐνδιαφερθῇ νὰ ξανακτισθῇ.

'Απὸ τὸν ἄλλους ποὺ ἐπισκέφθηκαν τὸ χωριὸ ἢταν : 'Ο όμογενὴς Κων. Ζάνθος μὲ τὴ γυναίκα του ἀπ' τὸ Κουβέϊτ, ἢ κ. Φανή Χατζῆ ἀπὸ τὴ Θεσνίκη μὲ τὴν κόρη και ἀνεψιά της Νόρα—Μαίρη ὁ κ. Β. Ζεινὸς μὲ τὴν οἰκογένειά του ἀπὸ τὴ Δρᾶμα. 'Απ' τὴν 'Αθήνα ἢ κ. 'Αγγ. Νικολαΐδη, οἱ Ζ. και Κ. Τζιμινάδης, 'Αλ. Παπαδημητρίου, οἱ νεόνυμφοι Ν. Π. Παπαδημούλη. 'Επίσης ἢ κ. 'Αφρ. Μισιακούλη, Κλ. Μιρτσέκη, Λ. Ραμαντζᾶς, Χ. Παπαζῆκος και Χ. Γκούτος. 'Απὸ τὰ Γιάννενα πάλι οἱ : Δ. και Π. Τσανάδης μὲ τὴν οἰκογένειά του ώς και οἱ Β. Ρίζος, 'Α. Ζάνθος, Μ. Παταδημητρί-

‘Η πατριδολατρία τοῦ Εύρ. Σούρλα

N. X. ΡΕΜΠΕΛΗ

Είμαι βέβαιος πώς συγκινοῦνται ίδιαίτερα τὰ ξενιτεμένα τῆς εύάνδρου ‘Ηπείρου παιδιὰ κάθε φορὰ ποὺ διαβάζουν στὸ «’Ηπειρωτ. Μέλλον» ἢ στὴν «Κόνιτσα» δημοσιεύματα τοῦ κ. Εύριπ. Σούρλα, ποὺ ξεχειλίζουν ἀπὸ μιὰ ἀγάπη μεγάλη κι’ ἀνυπόκριτη πρὸς τὴ γενέθλια γῆ, τὰ ἄγια χώματα τοῦ χωριοῦ του καὶ τοῦ παλιοῦ ἀρχοντικοῦ τοῦ σπιτιοῦ!... ‘Ο Εύριπ. Σούρλας εἶναι ὁ μεγάλος νοσταλγὸς τοῦ χωριοῦ του, τῆς μικρῆς του Ιθάκης, ὁ ὄποιος συχνά, πολὺ συχνά, τραβώντας τὸν πέπλον τὸν ἀραχνοῦφαντον καμπόσων δεκαετιῶν ποὺ τὸν χωρίζουν ἀπὸ ἔνα παρελθὸν γεμᾶτο ἀναμνήσεις ζωηρές, μεταφέρεται στὸ γνώριμο τῆς γενέτειρᾶς του περιβάλλον, ποὺ τοῦ ξεκλώθει λογῆς - λογῆς θύμησες καὶ ἀναμνήσεις ἀπὸ τὰ χρόνια του τὰ παιδικά, τὸ σπίτι του τὸ πατρικό, τὴ

οὐ, Ούρ. Λιόγκα καὶ ’Ι. Θεοδοσίου οἰκογενειακῶς ὅλοι, καὶ ἡ δὶς Εύλ. Ζεινοῦ μετὰ τῆς μητρός της. ‘Ομοίως ἀπὸ τὸ Κιλκίς ὁ ἀνθ)γὸς Γκοῦτος Βασ. Τέλος ὁ φοιτητής Χρ. Κούσιος, ἡ κ. Β. Κούγια, ὁ δασικὸς ὑπάλληλος Θ. Γκοῦτος, ἡ κ. Πολ. Τσιρώνη, ἡ δὶς ‘Ελλη Ντόκου ἀπὸ τὴ Γερμανία κλπ.

Στὴ Μεσαριὰ παραθέρισαν ὁ καθηγητὴς Σ. Στεφανίδης, ὁ καθηγ. ιατρὸς κ. Χαρ. Κούσιος. ’Επίσης οἱ Δ. καὶ Μ. Κούσιος, ἡ κ. Π. Ματσιούλη, ἡ κ. Π. ’Αργιάννη, οἱ υἱοὶ Γέγιου κλπ.

Στὸ πανηγῦρι τοῦ Μοναστηριοῦ εἴδαμε καὶ ἄλλους πολλούς. ’Ηταν μαζεμένη ὅλη ἡ Μόλιστα, ὅπως θὰ ήταν καὶ πρὶν ἀπὸ 20 καὶ 30 καὶ πολλὰ ἄλλα χρόνια. Τώρα οἱ ἀνάγκες καὶ τὸ καθῆκον, κάνουν τὰ σκοτεινὰ παρά-

γειτονιά του, τὴν Πυρσόγιαννη!...

‘Η ψυχὴ του πάλλεται καὶ δονεῖται κυριολεκτικὰ ἀπὸ μιὰ νοσταλγία ἀσίγητη, ἄσβεστη κι’ ἀφάνταστη γιὰ τὴ γενέτειρά του, ἀπὸ ἔνα πάθος ἀπερίγραπτο κι ἀχαλίνωτο γιὰ κάθε τι ποὺ ἔχει τὶς ρίζες του βαθιὰ χωμένες στὰ στενὰ πλαίσια τοῦ χωριοῦ του, τῆς Πυρσόγιαννης, κι’ εἶναι δεμένο σφιχτὰ μὲ χτυπητά, ἔντονα κι’ όλοζώντανα τῆς παιδικῆς του ήλικίας βιώματα!...

Καὶ ἔτσι κάθε φορὰ ποὺ ὁ μεγάλος παιδαγωγὸς ἀναπωλεῖ τὰ περασμένα, συγκινεῖται πολύ, μέχρι δακρύων θὰ ἔλεγα, κι ὁ πόθος του αὐτὸς ὁ ἄσβεστος, κι’ ὁ καημός του ὁ μεγάλος παίρνουν σάρκα καὶ ὁστᾶ καὶ ξεχύνονται σὲ συγκινητικὲς γραμμὲς ποὺ χαράζει μὲ τὴν εύαίσθητη τὴν πέννα του...

Καὶ τότε ἡ φαντασία του — γεργό-

θυρα τῶν ἐπιβλητικῶν σπιτιῶν της — ἴδια πονεμένα βλέμματα — νὰ στέκωνται πολλὰ πρωινὰ βουβοὶ μάρτυρες ἐνὸς σκληροῦ ἀποχωρισμοῦ καὶ νὰ συνοδεύουν τὰ βήματα τῆς φυγῆς των μέχρι ἔκει ποὺ χάνεται τὸ μονοπάτι καὶ ἀρχίζει ἡ ξενιτειά. Στὸ χρονόμετρό της τοὺς ἔχει γιὰ δικούς της μόνο γιὰ τρεῖς μῆνες. ‘Υπάρχει ἔνας σύγχρονος Θεός, ὁ Τουρισμός, ποὺ μπορεῖ νὰ τῆς γιατρέψῃ τὸν πόνο καὶ νὰ μοιράσῃ τὴν ὁμορφιά της καὶ σ’ ἄλλους θαυμαστές της. ’Εκεῖνοι ποὺ τὴν ἀγαποῦν, μποροῦν νὰ τὴν βοηθήσουν στὴν κοινὴ προσπάθεια πού ὠργάνωσε ἡ «Κόνιτσα» καὶ ὁ σύλλογός της.

ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΓΚΟΥΤΟΣ
Φοιτητὴς Νομικῆς

φτερη κι ὄνειροπόλα—φτερουγίζει και πετάει ψηλά, πολὺ ψηλά, διαβαίνει κάμπους και χωριά, φαράγγια και λαγκάδια και βουνοκορφές ἀπάτητες τοῦ θρυλικοῦ τοῦ Σμόλιγκα!... Και μέσα ἀπ' τὴν ἀχλὺ τῆς ὑπνοφαντασίας αὐτῆς και τοῦ φανταστικοῦ τοῦ ταξιδιοῦ, ἀγναντεύει και διακρίνει ὁ πατριδολάτρης παιδαγωγὸς μέρη γνωστὰ και πρόσχαρα, τόπους δεμένους μ' ἐνα κάποιο περιστατικὸ τῶν χρόνων του τῶν παιδιακήσιων!... Ἐδῶ βρυσοῦλες μὲ κρυστάλλινα νερὰ τὸν προσκαλοῦν νὰ δροσισθῇ στὰ δροσερὰ νερά τους, ἐκεῖ πλατάνια αἰωνόβια—θαρρεῖς κι ὀλόρθα ἀκόμα στέκουν—γιὰ νὰ τοῦ ποῦν ψιθυριστὰ μὲ τὸ αἰνιγματικὸ τὸ θρόισμά τους, νὰ σταματήσῃ, νὰ ξαπλωθῇ κάτω ἀπ' τὴν παχειὰ σκιά τους!... Παρέκει εἰκόνισμα γνωστό, δεξιά του τὸ θρυλικὸ πιοτάμι ἀπὸ μακριὰ τὸν χαιρετᾶ μὲ τὸ μουρμουρητὸ τοῦ ἀχοῦ του! Πιὸ πέρα γέφυρα... ὁ "Αἱ-Μηνᾶς πιὸ πάνω, σὰν Βενετσιάνικο φρούριο στέκει ἐκεῖ τ' ἀψήλου! Και μπαίνει μέσα στὸ χωριό, στὸν "Αἱ-Νικόλα φθάνει, στὴν Ἀγορά, στὸν Πλάτανο, κι' ἀνηφορώντας γκαλντερίμια, τὸν "Αἱ-Γιώργη ἀντικρύζει, κι ἀμέσως δίπλα τὸ Σχολειό, ποὺ χίλιες δυὸ ἀναμνήσεις τοῦ ξετυλίγουν στὸ μυαλό!...

Κι ἀνηφορώντας πιὸ ψηλὰ τὸ σπίτι του ἀντικρύζει, ἔρειπωμένο κι ἔρημο..., ποὺ μόνο ἀπ' τὰ ἔρειπια αὐτὰ δόξα πταλιά, αἴγλη και ἀρχοντιὰ περίσσια μπορεῖς νὰ καταλάβης!

Συγκινητικὰ ὅλ' αὐτά, λαχταριστὸ τὸ φανταστικὸ ταξίδι τῆς ἐπιστροφῆς!

Θὰ ἡμποροῦσε ὅμως κάλλιστα νὰ πραγματοποιῇ τὸ ταξίδι του αὐτὸ δκ. Σούρλας συχνότερα, θὰ ἔλεγα κάθε καλολαίρι, ἔρχόμενος στὸ χωριό του ἔστω γιὰ λίγες ἥμέρες μαζὶ μὲ ἄλλους συμπατριώτας του.

"Αν δὲν ἀπατῶμαι ἥρθε στὸ χωριό του τὸ 1946, και τότε πέρασε κι ἀπὸ

τὴ Βούρμπιανη και μαζὶ μὲ τὸν πατέρα μου ἐπῆγαν ὡς τὶς Χιονιάδες. Ἐπηκολούθησε μιὰ μακρὰ ἀπουσία ἐνδεκα ἔτῶν — ἀδικαιολόγητη νομίζω γιὰ ἐνα τέτοιο θερμὸ πατριδολάτρη—, ὅταν τὸ 1957 ξαναῆρθε γιὰ λίγες ἥμέρες. "Αν λοιπὸν κανεὶς λάβῃ ὑπ' ὄψη τὰ γεμᾶτα πόνο και καημὸ φλογερὰ ἄρθρα τοῦ κ. Σούρλα, πρέπει νὰ πιστεύῃ πὼς ἐπιβάλλεται ἡ συχνοτέρα ἐπαφὴ τοῦ μεγάλου παιδαγωγοῦ μὲ τὰ ἀγια χώματα, τῆς γενέτειράς του. Τὴν ἀνακούφιση ποὺ θὰ αἰσθάνεται κάθε φορὰ ποὺ θὰ πατάη γνώριμους τόπους, τὴν προαισθάνεται ὁ ἴδιος μὲ ὅσα γράφει στὸ τεῦχος τοῦ Νοεμβρίου. Ιδοὺ τὸ αὐθόρμητο μίλημα τῆς ψυχῆς του:

«Ω πιοτάμι μου ἀγαπημένο :

Μὲ προσκαλεῖς ξανὰ κοντά σου... νὰ ἀντικρύσω τοὺς ἀφροὺς τῶν κυμάτων σου... Κι' ἀκούω τὴ φωνή σου ποὺ ἀπευθύνεται σὲ ὅλους τοὺς ταξιδεμένους...

Ὦ σεῖς ἀγαπητὲς ὑπάρξεις ποὺ ζῆτε μὲ τοὺς γλυκεῖς χυμοὺς τῶν δακρύων σας,

Ἐλᾶτε νὰ διασχίσετε ξανὰ τὶς ὄχθες τοῦ βασιλείου μου!...».

Ναι κ. Σούρλα σᾶς προσκαλεῖ δ Σαραντάπορος, τὸ πιοτάμι ποὺ τόσο ὠραῖα ἐγκωμιάζετε... Δὲν ἀκοῦτε τὴ σιγανὴ φωνή του; Κι' ὁ ψίθυρος αὐτὸς τοῦ ξακουστοῦ τοῦ πιοταμοῦ ποὺ τὸν ἀφίνει σὰν ροβολάει μὲ πέρασμα φιδίσιο κάτω ἀπ' τὸ χωριό, ἀχολογάει στὶς γύρω βουνοκορφές και τὰ φαράγγια, φουντώνει κι ἀντρειεύεται...

Κι δι γέρο Σμόλιγκας παρέκει, τὸ θρυλικὸ σας τὸ βουνό, παραλαμβάνει τὸ ἀχὸ τοῦ πιοταμοῦ και μ' ἐνα φύσημα τρανὸ και βροντερὸ σᾶς τόνε φέρνει πρὸς αὐτοῦ, ὀλόϊσια στὴ πόλη τῆς Παλλάδος! Κι' ἀκοῦστε τὸν ἀπὸ κοντὰ τί λέει:

«Ἐλᾶτε τέκνο μου καλὸ στὸ ποθητὸ χωριό σας! Ελᾶτε ν' ἀγναντέψετε

‘Η Πηγή (Πεκλάρι)

Τὸ χωριὸν Πηγὴ, ἡ Πεκλάρι μὲ τὸ παλαιό του ὄνομα, βρίσκεται χτισμένο μέσα σὲ μιὰ δροσερὴ Κοιλάδα, πέντε περίπου χιλιόμετρα ἔξω ἀπὸ τὴν Κόνιτσα πρὸς τὰ ἀνατολικά.

“Ἄν καὶ δὲν ἔχει ὄριζοντα τριγύρω του, εἶναι ὅμως πολὺ γραφικὸ γιατὶ περιβάλλεται ἀπὸ ἓνα ὑπέροχο πευκόδασος, καὶ γύρω ἀπὸ κάθε σπῆτι του ἀφθονεῖ τὸ πράσινο, καὶ ἔχει πολλὰ πόσιμα καὶ ποτιστικὰ νερὰ τὸ καλοκαῖρι.

Οἱ κάτοικοὶ του εἶναι ἐργατικοὶ καὶ ἀσχολοῦνται κυρίως μὲ τὴ γεωργία, κτηνοτροφία, ὑλοτομία, καὶ οἰκοδομική, καὶ πολλοὶ ἀπ’ αὐτοὺς ταξιδεύουν τὴν ἀνοιξη καὶ ἐπιστρέφουν τὸ φθινόπωρον κοντὰ στὶς οἰκογένειές των. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο της, ἡ Πηγὴ ἔχει ἀποχτήσει ἀπὸ χρόνια τώρα, καὶ τὸ σπῆτι τοῦ παιδιοῦ τῆς Βασιλικῆς Προνοίας, ἀπέχτησε δημόσιο ἀμαξωτὸ δρόμο σχεδὸν μέχρι τὸ χωριό. καὶ σὲ ἀπόστασι ἐνὸς τετάρτου τῆς ὥρας περίπου ἀπάνω ἀπὸ τὸ χωριό· στὰ πευκόφυτα Πεκλαρίτικα σιά-

τὴ κοίτη τὴ δικιά μου! Ἐλᾶτε στὸν καφενὲ νὰ κάτσετε καὶ μὲ παλιοὺς σας φίλους κουβέντες ν’ ἀραδιάσετε, ἐλᾶτε νερὸ δροσᾶτο νὰ ρουφήξετε ἀπὸ τὴ βρύση τῆς Κολώναινας, σταφύλια μαυροντέμπουνα νὰ κόψετε ἀπὸ τῆς Γκάλινας τ’ ἀμπέλια!

Ἐλᾶτε. Συχνότερα ποθοῦν τὸν ἐρχομό σας τρὶς Γίγαντες θεόρατοι: ‘Η βαλανιδιὰ τοῦ “Αἱ - Γιώργη, ὁ πλάτανος τῆς Ἀγορᾶς κι’ ἡ γέρικη κουφάλα τοῦ “Αἱ - Θανάση!

Ἐλᾶτε! ‘Η γῆ ἡ πατρώα Σᾶς καλεῖ».

Νικόλ. Χ. Ρεμπέλης

δια, ἔχουν χτιστῆ καὶ λειτουργοῦν κάθε καλοκαῖρι οἱ περίφημες μαθητικὲς κατασκηνώσεις, μοναδικὲς σὲ ὅλον τὸ Νομὸν Ιωαννίνων.

Τὸ πεκλάρι, κατὰ τὶς ἀφηγήσεις τῶν γερόντων, (Παν. Κουτσιούμπα κ. λ.) δὲν βρισκόταν χτισμένο ἀπὸ ἀνέκαθεν στὴ σημερινὴ του θέσι, ἀλλὰ συγκροτήθηκε ἀπὸ δύο ἄλλους μικρότερους συνοικισμοὺς ποὺ ὁ ἕνας βρισκόταν στὴ σημερινὴ τοποθεσία «Πλάκας» κοντὰ στὸ δημόσιο δρόμο, καὶ ὁ δεύτερος, πιὸ μικρός, στὰ σημερινὰ καλύβια τῆς Μπούσης.

Πρῶτοι μετοίκησαν στὸ σημερινὸ Πεκλάρι (νῦν Πηγὴ) οἱ κάτοικοι τοῦ συνοικισμοῦ τῆς Πλάκας, διότι, θέλοντας νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὶς ταχτικὲς λεηλασίες, διαρπαγές, ἀγγαρεῖες καὶ τὰ παρόμοια ποὺ τραβοῦσαν ἀπὸ τὶς διερχόμενες τουρκαλβανικὲς ὁρδές, βρῆκαν τὸ μέρος δασωμένο ἀπόμερο καὶ κατάλληλο.

Ἀργότερα τοὺς ἀκολούθησαν καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ μικροῦ συνοικισμοῦ τῆς Μπούσης, ἡ ὅποια ἦταν Τουρκικὸ τσιφλῆκι, καὶ ὅπου σώζονται καὶ τὰ ἐρείπια τῆς κεντρικῆς ἐκκλησίας των τοῦ ‘Αγίου Νικολάου ποὺ κάτικε γύρω στὰ 1895, καθὼς καὶ τὰ ἵχνη τοῦ νεκροταφείου.

Τὸ Πεκλάρι κατ’ ἀρχὰς ἦταν ἐλεύθερο κεφαλοχῶρι, ἀλλὰ ἀργότερα, πιθανὸν ἐπὶ ‘Αλῆ Πασιᾶ, ἔγινε Τσιφλῆκι. Τὸ ἐπούλησαν δὲ κατὰ τὴν παράδοσι τρεῖς δημογέροντες τὰ ὄνόματα τῶν ὅποιων δὲν διεσώθησαν, καὶ μεταξὺ τῶν δώρων ποὺ πῆραν ἦταν καὶ τρεῖς ἀσπρες φλοκάτες. Οἱ τελευταῖοι τσιχληκοῦχοι τοῦ Πεκλαρίου ἦταν οἱ Τουρκοκονιτσιῶτες ‘Οσμάν βέης, Χουσὲν βέης, ‘Αλῆ βέης, καὶ τελευ-

ταῖος ὁ Ρουσίτ βέης ὁ δεκατιστής πρώην ἴδιοκτήτης τῶν σημερινῶν σπιτιῶν Γκόσιου. Κατὰ τὰ μέσα τοῦ περασμένου αἰῶνος, οἱ Κιτσαῖοι καὶ Σπαναῖοι ἐργαζόμενοι στὸ χωριὸ Τζοντῆλα τοῦ Ζαγορίου βρῆκαν πολλὰ κρυμμένα χρήματα, πλούτισαν, καὶ ἔξαγόρασαν τὸ τσιφλῆκι τῆς Μπούσης. Λίγο ἀργότερα, ἀπὸ τὰ 1870 καὶ μετέπειτα, μὲ τὴν πρωτοβουλία τῶν Καραγιανναίων καὶ ἄλλων Πεκλαριτῶν ποὺ ταξίδευαν στὴ Ρουμανία, ἔξαγοράστηκε καὶ τὸ ὑπόλοιπο χωριὸ ἀπὸ τοὺς τσιφληκούχους τους καὶ ἔμεινε ἐλεύθερο.

Καὶ τώρα ἃς σημειώσωμε στὰ πεταχτὰ λίγα ἀπὸ τὰ ἱστορικά του γεγονότα.

Γύρω στὰ 1880, οἱ ἐνωμένες ληστοανταρτικὲς συμμορίες τοῦ ἀδελφοῦ τῆς ἐκ μητρὸς γιαγιᾶς τοῦ γράφοντος Νικόλα Λιάκου ἀπὸ τὴ Βούρμπιανη, καὶ τοῦ Γιώργη Σουλιώτη πατήσανε ὁ μὲν πρῶτος τὸ σπῆτι τοῦ γυναικαδελφοῦ τοῦ Βασίλη, τοῦ Σπύρου Κίτσιου, καὶ ἀφοῦ τοὺς αἰχμαλωτίσανε τοὺς πῆραν λύτρα. Λύτρα ἐπίσης πῆραν καὶ ἄλλοι ἄγνωστοι λησττεῖς ἀπὸ τὸν Γιαννούλη Παπαγιώργη.*

Ἄπὸ τὸ Πεκλάρι καταγόταν καὶ ὁ λήσταρχος Χρῆστος Κελεπούρης ἦ Τζιαμῆχος, καθώς καὶ ἡ περίφημη καὶ ξακουστή, ὅχι μόνο στὴν Ἐπαρχία μας ἀλλὰ καὶ στὶς γειτονικές, μάγισσα Νικόλαινα Κ....

Πεκλαρίτης ἦταν ἐπίσης καὶ ὁ γνωσκὸς ἥγούμενος τῆς μονῆς Στομίου (μέσα τοῦ περασμένου αἰῶνος) πατὴρ Γρηγόριος· καὶ ἀπὸ τὸ Πεκλάρι καταγόταν καὶ οἱ περίφημοι καὶ ξακουστοὶ ὄρειχαλκουργοὶ τῶν Ιωαννίνων «Πεκλάρηδες».

Οἱ παλαιώτεροι γνωστοί μας διδάσκαλοι τοῦ Πεκλαρίου ἐπὶ Τουρκοκρατίας είναι οἱ ἔξης. 1) Σπυρίδων Μή-

*'Ο μὲν Βασίλειος Καραγιάννης ἔδωσε γιὰ λύτρα 2.500 λίρες Τουρκίας δὲ Σπ. Κίτσιος 1.700. Ἐπίσης δὲ ἄλλη φορὰ καὶ δὲ Παναγ. Ι. Κίτσιος κατέβαλλε 2.000 λίρες εἰς ἄλλους ληστάς.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΔΕΡΔΕΚΗΣ

Ἐύεργέτης ἐκ Κονίτσης

Δὲν πιστεύω ἡ μάλλον δὲν γνωρίζω ἂν καὶ εἰς ἄλλας περιοχὰς τῆς Ἑλλάδος οἱ κάτοικοι ἀγαποῦν καὶ νοσταλγοῦν διὰ τὴν γενέθλια γῆν ὅπως ἡμεῖς οἱ Ἡπειρῶται. "Αν ὑπάρχουν ἀσφαλῶς δὲν μᾶς φθάνουν ως πρὸς τὴν ἀγάπην τῆς γενετήρας μας. Ἀπὸ ὅσα γράφω κατωτέρω διὰ τὸν ἀείμνηστον εὔεργέτην μας Δερδέκην θὰ εἴδωμεν τὸ μέγα ἐνδιαφέρον καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ

τοῦ Ἠραμύδας ἀπὸ τὴν 'Ιερομνήμη' ὁ ὄποιος ἀργότερα βγῆκε στὸ κλαρὶ ἐξ' αἰτίας τοῦ Μουχτάρη Λάμπρου Σπανοῦ στὰ 1908-1913. 'Ο Παπα-Ἀντώνιος. 3) Θεοδόσιος Κονιτσιώτης. Καὶ 4) Νικόκ. Παγώνης Πυρσογιαννίτης. Τό παλαιὸ Σχολεῖο τοῦ Πεκλαρίου εἶχε κτιστῆ ἐπὶ τουρκοκρατίας ἀντὶ διακοσίων λιρῶν. Στὰ 1892 μετὰ τὸν Λάμπρο Σπανὸ χρημάτισε Μουχτάρης (Πρόεδρος) καὶ ὁ Θεοχάρης Βαγγέλης. Στὰ 1912-13 ἀρκετοὶ Πεκλαρίτες κατατάχτηκαν ἀντάρτες ἐθελοντὲς στὸ ξῶμα τοῦ Διονυσίου Παπαδάτου ἥγουμένου τῆς Μονῆς Ζέρμας. Παραθέτομε ἐδῶ τὰ ὄνόματα ὄσων γνωρίζομε. Δημήτριος Δῆμος, Γιαννούλης Δῆμος, Γεωργ. Θ. Λύτας, (καταγόταν ἀπὸ Βράνιστα), Χρῆστος Παπᾶς, Θεόδωρος Ζῶτος, Ιωάννης Κεφάλας, Βασίλειος Κίτσιος, καὶ Ἀνδρέας Χούψιας. "Ολοὶ αὐτοὶ ὄρκιστήκανε στὰ Τρίκκαλα, καὶ πολεμήσανε στὰ Καϊλάρια Μακεδονίας, στὴ Φούρκα, στὴν Πολιάνα, στὴν Καστάνιανη καὶ ἄλλοῦ ὅπου πολέμησετὸ σῶμα τοῦ ἥρωϊκοῦ Παπαδάτου. Θὰ μπορούσαμε κι' ἄλλα ἀκόμη νὰ γράψωμε γιὰ τὸ Πεκλάρι, τὴ σημερινὴ Πηγή, ἀλλὰ ἀρκετὰ ἐπεκταθήκαμε καὶ ὁ χῶρος τοῦ περιοδικοῦ μας είναι περιορισμένος. Τελειώνομε λοιπὸν μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ ἐπανέλθωμε ἄλλοτε.

Κονιτσιώτου Δερδέκη πρὸς τὴν πατρίδα του Κόνιτσαν.

‘Ο ἀείμνησος Δερδέκης, γνήσιος Κονιτσιώτης, τὸ 1881 ἀπέστειλεν ἐκ Βουκουρεστίου εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος τὸ ποσὸν τῶν χρυσῶν δραχμῶν εἴκοσι τεσσάρων χιλιάδων ἑξακοσίων πεντήκοντα ὅκτω καὶ εἴκοσι λεπτῶν (24.658,20). • Κατὰ τὴν ἐν τῷ τεύχει A. Πρέκα δημοσιευμένην διαθήκην τοῦ κληροδότου Δ. Δερδέκη, χρονολουγουμένην ἀπὸ τοῦ ἔτους 1881 σκοπὸς τοῦ κληροδοτήματος εἶναι ἡ ἰδρυσις «Νηπιαγωγείου Δερδέκη» ἐν Κονίτσῃ τῆς Ἡπείρου καὶ ἡ διάθεσις τῶν εἰσοδημάτων τοῦ κληροδοτήματος ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν Σχολείων Κονίτσης ἀποστελλομένων τῶν εἰσοδημάτων εἰς τὴν Κοινότητα Κονίτσης. • Απέναντι τοῦ ποσοῦ τούτου πληρεξούσιοι τῆς Κοινότητος Κονίτσης διωρίσθησαν οἱ ἐν Ἀθήναις Ἀδελφοὶ Μιχαήλ, Σπυρίδων καὶ Δημήτριος Μέκιος ὅπως εἰσπράττωσιν ἑκάστοτε τοὺς τόκους τοῦ ἄνω ἐντόκου κληροδοτήματος καὶ ἀποστέλλωσιν αὐτοὺς εἰς Κόνιτσαν τακτικῶς εἰς τοὺς Ἐπιτρόπους τῆς Κοινότητος Κονίτσης.

‘Η κατωτέρω ἐπιστολὴ τοῦ Δ. Δερδέκη ἐστάλη τὴν 29ην Ἰουλίου 1881 πρὸς τὴν τότε Διοίκησιν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος. • Εκ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης καταφαίνεται ἡ ἀφθαστος ἀγάπη τοῦ Κονιτσιώτου Δερδέκη πρὸς τὴν πατρίδα του Κόνιτσαν. Αὕτη ἔχει ὡς ἔξῆς:

«Ἐγκαταλείψας νέος ἔτι ὅν, τὴν πατρώαν γῆν, πρὸ τεσσαράκοντα δὲ καὶ πέντε ἐτῶν ἐν Ρουμανίᾳ εύρισκόμενος, ἔνα καὶ μόνον προεθέμην σκοπὸν τοῦ βίου μου, μίαν καὶ μόνον εἶχον ἐπιθυμίαν ὅπως συντελέσω κατά τι εἰς τὴν ἡθικὴν διάπλασιν τῶν νεαρῶν τέκνων τῆς θρεψάσης με ἰδιαιτέρας πόλεως ἄνω Κονίτσης ἐν Ἡπείρῳ.

Πρὸς πληρεστέραν δὲ ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ μου τούτου ὑπέβαλα ἐμ’ αὐτῷ εὔχαριστως πᾶσαν στέρησιν. Δυστυχῶς ὅμως αἱ τοῦ ἐμπορίου περιπέτειαι μὲ νόστερησαν τῆς ἡδονῆς τοῦ νὰ ἐκτε-

λέσω τὸ πρὸς τὴν ἰδιαιτέραν μου πατρίδα καθῆκον κατὰ τὸ μέτρον τῆς ἐπιθυμίας μου.

Τὸ ποσὸν λοιπὸν τῶν δραχ. 24. 658,20 ὅπερ ἐπ’ ὄνόματι καὶ εἰς διαταγὴν μου κατετέθη προσωρινῶς παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἑκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ‘Υπουργείου δικαιοῦται τὸ αὐτὸ Σεβαστὸν ‘Υπουργεῖον ὅπως παραλάβῃ καὶ καταθέσῃ ἐπ’ ὄνόματι καὶ εἰς διαταγὴν μου ἐπὶ τόκῳ ὅπου καὶ ὅπως ἐγκρίνει ἀσφαλέστερον καὶ ὀφελιμώτερον. Τὸ δὲ ἐνταῦθα προκύπτον ποσὸν τῶν τόκων, ζῶντος μὲν ἐμοῦ, θέλει χρησιμεύσῃ καθ’ ὄλοκληρίαν καὶ ἀποκλειστικῶς ὡς ἀκολούθως. Τὸ μὲν ἥμισυ τῶν τόκων θὰ χρησιμεύσει εἴτε πρὸς ἰδρυσιν Ἑλληνικῆς Σχολῆς ἐν τῇ εἰρημένῃ πόλει, εἴτε πρὸς ἐντελέστερον καταρτισμὸν τῆς τυχὸν ὑπαρχούσης τοιαύτης, τὸ δὲ ἔτερον ἥμισυ θὰ χρησιμεύσῃ πρὸς σύστασιν καὶ διατήρησιν νηπιαγωγείου ἐν τῇ ἴδιᾳ πόλει, ἐπονομασθησομένου «ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΝ ΔΕΡΔΕΚΗ».

Μετὰ τὸν θάνατόν μου θέλουσιν ἀποσταλῆ τακτικῶς εἰς τὴν Κοινότητα Κονίτσης, ὅπως δι’ αὐτῶν τελεῖται κατ’ ἔτος ἀρχιερατικὸν μνημόσυνον ὑπὲρ τῆς ψυχῆς μου ἐν τῷ αὐτόθι μητροπολιτικῷ Ναῷ Ἀγίου Νικολάου.

‘Υποσημειοῦμαι βαθυσεβάστως Δημήτριος Διαμαντῆ Δερδέκης

Συμφώνως μὲ τὴν ρητὴν ἀπαίτησιν τοῦ διαθέτου, κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἐπιστολήν του, τὸ Νηπιαγωγείον ἀνηγέρθη εἰς τὸν περίβολον τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Νικολάου πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἔνθα ὑπάρχει καὶ μέχρι σήμερον. • Επὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν οἱ μικροὶ μαθηταὶ τοῦ νηπιαγωγείου ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τῶν διδασκαλισσῶν ἔψαλλον ποίημα πρὸς τιμὴν καὶ δόξαν τοῦ ἀειμνήστου εὐεργέτου Δημητρίου Δερδέκη.

Εἴθε ὁ Πανάγαθος Θεὸς ἡμῶν νὰ φωτίσῃ τώρα καὶ πάντοτε μερικούς συγχρόνους Κονιτσιώτας διὰ νὰ μιμηθοῦν τὸ θεάρεστον καὶ πατριωτικὸν παράδειγμα τοῦ ἀειμνήστου συμπολίτου

Οχυρώματα "Οπως κάθε χρό-
νο, στις 17 Ια-
νουαρίου, τελεῖται ή λειτουργία του Νεο-
μάρτυρος 'Αγίου Γεωργίου του ἐξ Ιωαν-
νίνων εἰς τὸ παρεκκλήσιον τῆς οἰκογενείας
Παπαδημούλη στὴν Κόνιτσα. Δὲν κρίνο-
μεν ἀσκοπον νὰ φέρωμεν εἰς γνῶσιν τῶν
ἀναγνωστῶν μας ἐν συντομίᾳ τὴν ιστορίαν
αὐτοῦ τοῦ παρεκκλησίου.

Στὸν καιρὸν τῆς Τουρκοκρατίας καὶ με-
τὰ τὸ μαρτύριον τοῦ Νεομάρτυρος ἔνας
καλόγηρος βρέθηκε στὴν Κόνιτσα. Ἡταν ὁ
ἱερομόναχος Χρύσανθος Λαϊνᾶς. 'Ο Χρύ-
σανθος στὰ πρῶτα χρόνια διέμεινε σ' ἔνα
μικρὸ διαμέρισμα ποῦ τοῦ εἶχε διαθέσει ὁ
πατέρας τοῦ Δερβίση Κιομήλ, ἐκεῖ ποὺ
σήμερα βρίσκεται τὸ ταχυδρομεῖο. "Εργον
του ἥταν ἡ φιλανθρωπία. Συνέλεγε χρή-
ματα καὶ εἴδη καὶ ἐρχόταν ἀρωγὸς στοὺς
πτωχοὺς καὶ στοὺς πάσχοντας. Δὲν ἔκα-
με δὲ διάκριση Χριστιανῶν ἢ Μωαμεθα-
νῶν, γι' αὐτὸ καὶ ἥταν ἀγαπητὸς εἰς ὅλους.
Βοηθούς του ἔπαιρνε καὶ Χριστιανοὺς καὶ
Τούρκους. Στὸ οἴκημά του μάζευε εἰκόνες
'Αγίων καὶ γέμιζε τοὺς τοίχους μ' αὐτές.

Κάποτε θεωρήθηκε σκάνδαλο ἀπὸ τοὺς
ἐπισήμους Τούρκους, πῶς Τούρκος καὶ
μάλιστα Σεΐχης (μοναχὸς) διατηροῦσε
στὸ σπίτι του Χριστιανὸν ιερωμένον.
Παρ' ὅλον δὲ τὸν σεβασμὸν ποὺ εἶχε ὁ
Σεΐχης στὸν Χρύσανθο, ἀναγκάσθηκε νὰ
τοὺς ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὸ σπίτι του. Εὔ-
ρεθεὶς ἀστεγος ὁ Χρύσανθος προσέτρεξε
στὴν τότε οἰκοδέσποιναν τοῦ σημερινοῦ
παρεκκλησίου Σουσάνναν Φλώρου, ἡ
ὅποια προθύμως τοῦ διέθεσε τὸ οἴκημα
καὶ ἐγκατεστάθη σ' αὐτό. "Εζησε ἐκεῖ τὰ
ὑπόλοιπα χρόνια τῆς ζωῆς του καὶ πέθανε
σὲ βαθὺ γῆρας ἀκολουθῶντας τὸν ἴδιο
δρόμο τῆς φιλανθρωπίας ποὺ χάραξε ἀπὸ
τὴν ὀρχή.

Αφοῦ ἀπέθανε ὁ Χρύσανθος, περίπου
μας Δημητρίου Δερδέκη τοῦ ὄποίου ἡ
μνήμη ἀς εἶναι αἰωνία μεταξὺ ἡμῶν
τῶν Κονιτσιωτῶν. 'Ο δὲ Παντογνώ-
στης καὶ Πανάγαθος Θεὸς νὰ κατατά-
ξῃ τὴν ψυχὴν Αὐτοῦ μεταξὺ τῶν δι-
καίων.

ΝΙΚ. Κ. ΤΣΑΚΑΣ

στὰ 1874, τὸ κελί του διατηρήθηκε, ὅπως
τὸ ἄφισε, γεμάτο μὲ τὶς εἰκόνες, ἀπὸ τὴν
οἰκογένεια τοῦ Ιωάννου Φλώρου καὶ με-
τέπειτα τῆς κόρης του 'Ελένης συζύγου
Χριστοδούλου Παπαδημούλη, μὲ ἀναμένα
τὰ κανδύλια νυχθημερόν. Πρὸ δὲ λίγων ἐτῶν
ὁ Κώστας Παπαδημούλης διεσκεύασε τὸ
κελί σὲ ἐκκλησία καὶ ἀδείᾳ τοῦ πρὸ ἐτῶν
ἀποθανόντος Μητροπολίτου Δημητρίου
ἐπετράπη ἡ τέλεσις τῆς θείας λειτουργίας
εἰς αὐτό.

* *

Γιὰ τὴν ιστορία τοῦ Χρυσάνθου Λαϊνᾶ
ἔγραψε πρὸ ἐτῶν ὁ ιερεὺς Γεώργιος
Παΐσιος στὴν «'Ηπειρωτικὴ 'Εστία».
Ἐπειδὴ ἡ «'Ηπειρωτικὴ 'Εστία» ἀπὸ
λίγους συνεπαρχιώτας διαβάζεται καὶ γιὰ
νὰ καταστῇ γνωστὴ ἡ ιστορία τοῦ ιερομο-
νάχου αὐτοῦ εἰς προσεχῆ τεύχη τῆς «Κο-
νίτσης» θὰ τὴν ἀναδημοσιεύσωμεν.

Πιστεύομεν ὅτι ὅλη ἡ δρᾶσις τοῦ ιερο-
μονάχου αὐτοῦ δὲν ἥταν μονάχα θρησκευ-
τικὴ ἀλλὰ ἔθνική. Καὶ τοῦτο γιατὶ ἐτόνω-
σε τὸ θρησκευτικὸ αἴσθημα καὶ συνεκρά-
τησε τὸν κόσμο στὴ Χριστιανικὴ θρη-
σκεία. Αὕτη εἶναι ἐκείνη ἡ ὄποια καὶ διε-
τήρησε τὸν ἔθνικό μας ὡς ἑλλήνων παλ-
μό. Γι' αὐτὸ καὶ πρέπει νὰ καταταγῇ
στοὺς μεγάλους ἔθνικούς μας ἄν-
δρας.

* *

‘Ο Χρύσανθος ἔχαιρε μεγάλης ἐκτιμή-
σεως ὅχι μόνον ἀπὸ τοὺς κατοίκους ἀλ-
λὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἀνωτέρα ἐκκλησιαστικὴ
ἀρχή, τὸν Μητροπολίτη, ὁ ὄποιος καὶ
τὸν ὥρισε πνευματικό, δηλαδὴ τοῦ ἔδωσε
τὸ δικαίωμα νὰ ἔξομολογῇ. Εἶχε πραγ-
ματικὴ πίστιν. "Αλλωστε αὐτὸ τὸ ἀπέδει-
ξε μὲ τὸν τρόπον τῆς ζωῆς του. 'Αλλὰ
καὶ στὴ λειτουργία του ἥταν ὑπέροχος.
“Οπως διηγοῦντο ἐκεῖνοι ποὺ τὸν εἶχαν
γνωρίσει, τὴ Μεγάλη Πέμπτη ποὺ ἔβγαζε
τὸν θεάνθρωπον ἀπὸ τὸ ιερό, ἔλεγε τὸ
«σήμερον κρεμᾶται ἐπὶ ξύλου» μὲ τέτοιο
τρόπο καὶ μὲ τέτοια συγκίνησι ποὺ προ-
καλοῦσε ρῆγος στὸ ἐκκλησίασμα. 'Απὸ τὰ
μάτια του ἔτρεχαν τὰ δάκρυα καὶ δη-
μιουργοῦσε πραγματικὴν κατάνυξιν.

Μιὰ ἀπὸ τὶς ἔξαιρετικὲς φυσιογνωμίες τῆς Κονίτσης ὑπῆρξε ὁ **Νικόλαος Παπακώστας**. Ὁ Δάσκαλος αὐτὸς ποῦ ἐγαλούχισε μὲ τὰ νάματα τῆς παιδείας γενεὲς Κονιτσιωτῶν ὡς Σχολάρχης τῆς ἐπὶ Τουρκοκρατίας Ἀστικῆς Σχολῆς Κονίτσης καὶ μετέπειτα ὡς Διευθυντὴς τοῦ Σχολαρχείου Κονίτσης.

Ἡ κατάρτησίς του ἦταν ἔξαιρετικὴ ποὺ μπορεῖ νὰ πῇ κανεὶς ὑπερέβαινε τῶν Καθηγητῶν τῶν Γυμνασίων. Ἡργάσθη ὅλα του τὰ χρόνια μὲ πάθος νὰ μορφώσῃ τοὺς μαθητάς του. Κι' ὄχι μόνον αὐτό. Στὶς μαῦρες ἡμέρες τῆς σκλαβιᾶς εὔρισκε τρόπο μιὰ νὰ τονώσῃ τὸ ἔθνικὸ αἰσθῆμα. Ὁ **Παπακώστας** κατατάσσεται στοὺς Μεγάλους Διδασκάλους τοῦ "Ἐθνους μας".

Σκυπὸς τοῦ περιοδικοῦ μας εἶναι, πρὸ τοῖς ἄλλοις νὰ ἀπονείμῃ φόρον τιμῆς σ' ὅλα τὰ ἄξια τέκνα τῆς Κονίτσης. Ἡ Διεύθυνσίς των Θεωρῆς ὑποχρέωσίν της νὰ φέρῃ εὶς φῶς τὴν ὅλην δρᾶσιν τῆς ξεχωριστῆς αὐτῆς προσωπικότητος τῆς Κονίτσης. Γι' αὐτὸν καὶ ἀπευθύνεται σὲ ὅλους ποὺ τὴν γνώρισαν νὰ μᾶς γράψουν γιὰ τὴν ζωὴν καὶ τὴν δράσι του. Θὰ εἶναι ἀγνωμοσύνη ἀσυγχώρητος νὰ καλύψῃ ὁ πέπλος τῆς λησμονιᾶς αὐτὴν τὴν πράγματι ξεχωριστὴ φυσιογνωμία.

Ἡ τραγωδία τοῦ Μικροῦ Χωριοῦ τῆς Εύρυτανίας ἔφερε στὴν ἐπιφάνεια τὸ θέμα τῶν κατολισθήσεων ἀπὸ τὶς ὅποιες ἀπειλοῦνται πάμπολλα χωρία τῆς Ἑλλάδος, μεταξὺ τῶν ὅποιων καὶ ὡρισμένα τῆς Ἐπαρχίας μας. Σ' ἔνα βιβλίο ἐκδόσεως 1949 «Αἱ κατολισθήσεις τῶν ἐδαφῶν εἰς τὰ ὄρεινὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος» τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Γ. Μαρίνου, διαβάζουμε ὅτι τὰ "Ἀρματα, τὸ **Παλκοσέλι** καὶ ἡ Ζέρμα τὰ (τὰ μόνα χωριὰ τῆς Ἐπαρχίας μας ποὺ ἀναφέρονται στὸ βιβλίο αὐτό), εἶναι χωριὰ ποὺ φέρουν ἔκδηλα τὰ σημεῖα κατολισθήσεων. Φυσικὰ καὶ τὰ τρία αὐτὰ χωρία δὲν εἶναι ἀπὸ κεῖνα, γιὰ τὰ ὅποια μιὰ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκισμοῦ

καὶ Ἀνασυγκροτήσεως ἀπεφάνθη κατόπιν ἐπιτοπίου ἐρεύνης ὅτι εἶναι γιὰ μετακίνηση. Ἀπλῶς, ἡ Ἐπιτροπὴ αὐτή, τὰ θεωρῆς ὡς εύρισκόμενα σὲ κάποιο κίνδυνο καὶ ὅτι ἡ παραμονὴ μπορεῖ νὰ ἔξασφαλισθῇ μόνο μετὰ ἀπὸ τὴν λήψη ὡρισμένων μέτρων.

Ἐρωτᾶται ὅμως: Ἐλήφθησαν αὐτὰ τὰ μέτρα; Πρέπει νὰ θεωροῦμε ὅτι τὰ χωριὰ εἶναι ἔξασφαλισμένα; Ὁ Ἐπαρχος Κονίτσης εἶναι ἀρμόδιος νὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα. Καὶ αὐτὸν βεβαίως προτοῦ εἶναι ἀργά.

Ο γράφων τὸ παρὸν σημείωμα δὲν θὰ ξεχάσῃ ποτὲ τὸν ἔθνικό, τὸν πατριωτικὸ παλμὸ ποῦ μᾶς μετεδόθη ὅταν παρέδιδε τὴν ἐλληνικὴ ἴστορία. Τὸν θυμᾶται ὅταν παρέδιδε γιὰ τὴν ἐλληνικὴ ἀπελευθερωτικὴ ἐπάνοδο καὶ νὰ τρέχουν ἀπὸ τὰ μάτια του τὰ δάκρυα, δάκρυα ποῦ πήγαζαν ἀπὸ τὴν ψυχὴ του, κι' ἀπὸ τὸν πόνο γιὰ τὴν Ἑλλάδα μας.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἀπευθύνομεν ἔνα ἐρώτημα. Ὅπάρχει ἀνηρτημένη ἡ φωτογραφία του στὸ οἴκημα τοῦ Σχολείου, στὸ οἴκημα ποὺ ἀφιέρωσε διάλογη τὴν ζωὴν του;

Δυστυχῶς ἐπληροφορήθημεν ὅτι δὲν ὑπάρχει. Δὲν ἔξετάζουμε ποιοὶ φταῖνε γι' αὐτό. Ἐκεῖνο ποὺ τονίζουμε εἶναι ὅτι πρέπει τὸ ταχύτερον ν' ἀναρτηθῇ μέσα σὲ χρυσὸ πλαίσιο καὶ νὰ γραφῇ κάτω ἀπ' αὐτὴν μὲ χρυσὰ γράμματα «ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ὁ δάσκαλος ποὺ ἔδωσε δλη του τὴν ψυχὴ γιὰ νὰ μορφώσῃ γεννιὲς Κονιτσιωτῶν».

Πιστεύομεν ὅτι αὐτὸν δὲν εἶναι ἀρκετό. Στὸν μεγάλο αὐτὸν Δάσκαλο ἀξίζει κάτι παραπάνω, Ἐπάνω στὸ προαύλιο τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ ἀπέναντι ἀπὸ τὸ Σχολεῖο του, θὰ πρέπει νὰ στηθῇ ἡ προτομή του, ὁ Παπακώστας εἶναι **σύμβολο**. Σύμβολο ἀρετῆς καὶ Σοφίας. Σύμβολο πατριωτισμοῦ.

Τέλος της ημέρας πατριών

(Κόνιτσα
5-1-63)

— Την 21-
12-63 παρά
τὸ χωρίον

Καλλιθέα ἀγέλη λύκων ἐπετέθη κατὰ φορτηγοῦ αὐτοκινήτου τῶν ἀδελφῶν Κήτα ὁ δηγούμενος ὑπὸ τοῦ Σωκρ. Δήμου ὅστις κατώρθωσε νὰ φονεύσῃ ἐνα ἔξ αὐτῶν.

— Εἰς τὴν Ἀγίαν Παρασκευὴν ἰδρύθη Μορφωτικὸς Σύλλογος Ἀγροτοπαίδων ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ο Σμόλιγκας».

— Μὲ λαμπρότητα καὶ πατριωτικὸν ἐνθουσιασμὸν ἔορτάσθη ἡ 15η ἐπέτειος τῆς νίκης τοῦ Ἐθνικοῦ Στρατοῦ καὶ τῶν κατοίκων τῆς Κονίτσης κατὰ τῶν ἐρυθρῶν ταξιαρχιῶν τοῦ Μάρκου Βαφειάδη. Τὰ Δημόσια καταστήματα καὶ αἱ οἰκίαι ἐσημαιοστολίσθησαν, εἰς δὲ τὴν ἀγορὰν ἀνηγέρθησαν ἄψιδες καὶ ἀνηρτήθησαν εἰκόνες, θυρεοὶ καὶ ἐπιγραφαὶ μὲ πατριωτικὰ συνθήματα.

Τὴν 3ην τρέχοντος ἐψάλη δοξολογία εἰς ἥν παρευρέθησαν ὁ Βουλευτὴς κ. Κ. Φρόντζος, ὁ ἀντιστράτηγος κ. Π. Βέλλιος, ὁ Ταξίαρχος κ. Παπακωνσταντίνου, ὁ εἰσαγγελεὺς ἐφετῶν κ. Γκαζέτας, ὁ Διοικητὴς ἀνωτέρας Διοικήσεως Χωρ)κῆς Ἡπείρου κ. Γουλάτης, ὁ Δήμαρχος κ. Ρούστης καὶ ἀπασαι αἱ ἀρχαὶ καὶ οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως. Τὸν πανηγυρικὸν ἐξεφώνησεν ὁ δημοδιδάσκαλος κ. Γ. Καρανάσιος. Ἐπηκολούθησεν κατάθεσις στεφάνων εἰς τὸ ἐν τῇ ἀγορᾷ Ἡρῶν καὶ παρέλασις τῶν μαθητῶν τοῦ Γυμνασίου, τῶν Δημοτ. Σχολείων, τοῦ Ἀναγνωστοπουλείου, τοῦ Ἐθν. Ὁρφανοτροφείου, τῶν προσκόπων καὶ τμημάτων τοῦ Στρατοῦ, πρὸ τῶν ἐπισήμων, ἐλαβε δὲ χώραν καὶ δεξίωσις τῶν ἐπισήμων καὶ τοῦ κοινοῦ εἰς τὸ Δημαρχεῖον. Τὴν ἐσπέραν ἐδόθη χοροεσπερίς ὑπὸ τοῦ 583 τάγματος εἰς τὴν Λέσχην τῶν ἀξιωματικῶν.

— Τὴν 4ην τρέχοντος καὶ περὶ ὥραν 7 μ. μ. ἐγένετο τὸ κόψιμο τῆς πίττας εἰς τὸ ἐνταῦθα Νοσοκομεῖον. Τοὺς

προσκεκλημένους ὑπεδέχθησαν ὁ Διεύθυντὴς τοῦ Νοσοκομείου κ. Κατσίλας καὶ οἱ ἱατροὶ κ. κ. Λέκκας καὶ Βανδέρας. Ο κ. Κατσίλας προσεφώνησε τοὺς παραστάντας καὶ ἀνέπτυξε τοὺς σκοποὺς καὶ τὰ μέχρι τοῦδε ἐπιτεύγματα τοῦ Ἰδρύματος τὸ ὅποιον μὲ τὸ ὅχι ἐπαρκῆ δυστυχῶς μέσα προσφέρει συνεχῶς τὴν ὑγείαν καὶ ἀνακούφισιν εἰς τοὺς ἀσθενεῖς τῆς ἐπαρχίας μας. Τὸ τυχερὸν νόμισμα ἔλαχεν εἰς τὸν ὑποφαινόμενον.

A. ΕΥΘΥΜΙΟΥ

(Κόνιτσα 15-1-63)

Διεξαχθεισῶν ἐκλογῶν μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Κονίτσης ἐξελέγησαν, Πρόεδρος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου ὁ κ. Γρηγόριος Χατζηευφραίμης, ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Μενέλαος Λαμπρίδης, καὶ γραμματεὺς ὁ κ. Κων. Νικολόπουλος. Μέλη δὲ τῆς Δημαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς ἐξελέγησαν οἱ κ. κ. Ἀναστ. Πηγαδᾶς, καὶ Ἀπόστολος Βαγενᾶς, καὶ ἀναπληρωματικοὶ αὐτῆς οἱ κ. κ. Κων. Κίτσιος καὶ Χρ. Ἀηδονόπουλος.

— Τὴν 10-1-63 ἀφίχθη ὁ προϊστάμενος τῆς Δασοτεχνικῆς Ὑπηρεσίας κ. Τζιλίνης, πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν ἐκτελουμένων εἰς τὴν περιοχήν μας ἀναδασώσεων καὶ ἀλλων δασοτεχνικῶν ἔργων.

— Τὴν 11-1-63 ἀφίχθη εἰς Κόνιτσαν ὁ Νομάρχης κ. Καλογερόπουλος ὅστις καὶ συνειργάσθη μετὰ τοῦ ὑπομηχανικοῦ τῆς Τ.Υ.Δ.Κ. κ. Φερούκα, διὰ τὰς ἀνάγκας μιᾶς ἐκάστης ἐκ τῶν Κοινοτήτων τῆς ἐπαρχίας μας ἵνα ληφθοῦν αὗται ὑπ' ὄψιν εἰς τὸ καταρτισθησόμενον πρόγραμμα τῶν κοινωφελῶν ἔργων τὰ ὅποια θὰ χρηματοδοτηθοῦν κατὰ τὸ τρέχον ἔτος. Ἐπίσης συνειργάσθη μετὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Γαλακτοκομικοῦ Συνεταιρισμοῦ Κονίτσης κ. Μ. Νικολοῦ, διὰ τὴν ρύθμισιν τοῦ ζητήματος τῆς προσωρινῆς τυροκομήσεως τοῦ γάλακτος τῆς περιοχῆς μας ὑπὸ τοῦ τυροκομείου Καλπακίου, μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς λει-

τουργίας τοῦ ίδικοῦ μας, ἥτις ώς πληροφορούμεθα δὲν θὰ βραδύνη ἐπὶ πολύ.

—Πρὸ ἡμερῶν εἰς τὸ χωρίον Πύργος ἔδόθη ἐρασιτεχνικὴ θεατρικὴ παράστασις διοργανωθεῖσα ὑπὸ τῆς διευθυντρίας τοῦ Σπητιοῦ τοῦ Παιδιοῦ δίδος Γεωργίας Τζελεχοβίτου ἐπαίχθη δὲ μὲν ἔξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν τὸ ἔργον, «Οἱ ἀγαπητικὸς τῆς βοσκοπούλας», τὸ ὅποιον παρηκολούθησαν σύμπαντες οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου, καθὼς καὶ ὁ ἐν Ἱωαννίνοις διαμένων μεγαλοεπιχειρηματίας κ. Σπ. Σουρέλης.

—'Ανακοινωθέντων τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ κατὰ τὴν 20-12-62 ἐνεργηθέντος διαγωνισμού διὰ τὴν κατάληψιν τῆς θέσεως ταξινόμου τῆς Δημοσίας βιβλιοθήκης Κονίτσης, πρῶτος ἐπιτυχών ἔρχεται ὁ κ. Ἀχιλλεὺς Κολιός ὄστις καὶ ἀπὸ τριετίας περίπου κατέχει τὴν θέσιν αὐτὴν ώς ἔκτακτος.

(Κόνιτσα 22-1-63)

—Μὲ ἀθρόαν προσέλευσιν προσκυνητῶν ἐτελέσθη καὶ ἐφέτος εἰς τὸ ἐνταῦθα παρεκκλήσιον τοῦ Ἅγιου Νεομάρτυρος Γεωργίου ἡ ἱερὰ λειτουργία μετ' ἀρτοκλασίας. Προσφάτως δέ, χάρις εἰς τὴν μέριμναν τῆς οἰκογενείας Παπαδημούλη καὶ τοῦ ἐπιτρόπου κ. Μιχ. Ζακοπούλου, ἡ μικρὰ ἐκκλησία—παλαιὸν ἐνδιαίτημα τοῦ ἱερομονάχου Χρυσάνθου Λαΐνα — ἐκαλλωπίσθη μὲν καινουργῆ στασίδια, παραπετάσματα κ.λ.π.

—'Ανεμος προόδου πνέει εἰς τὴν μικρὰν πόλιν μας. Μετὰ τὸ νέον γερμανικὸν ἀρτοποιεῖον διὰ τὸ ὅποιον ἐγράψαμεν καὶ εἰς προηγούμενον τεῦχος, ἐτέθη ὑπὸ τοῦ κ. Κων. Νικολοπούλου εἰς λειτουργίαν διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν Κόνιτσαν Καθαριστήριο -Βαφεῖον.

(Κόνιτσα 22-1-63)

—Τὴν 17ην τρέχοντος τὸ ψῦχος κατῆλθεν εἰς τὴν πόλιν μας εἰς τοὺς 10 βαθμοὺς κάτω τοῦ μηδενός, τὴν δὲ 18ην ἐπεσε χιών ὑψους 25 ἑκατοστῶν. Άι συγκοινωνίαι διεκόπησαν προσωρινῶς.

—Τὴν 17-1-63 ἐγένετο εἰς Πυρσό-

γιαννην ἥ ἐτησία ἕορτὴ τοῦ Συλλόγου Πυρσογιαννιτῶν μὲν συνεστίασιν καὶ λαϊκοὺς χορούς. Παρευρέθη ὁ Βουλευτὴς κ. Κ. Φρόντζος καὶ πολλοὶ Πυρσογιαννῖται ἐξ Ἱωαννίνων.

—Τὴν 20-1-63 ἀφίχθη ἡ Α.Β.Υ. ἡ πριγκήπισσα Εἰρήνη μετὰ συνοδείας ἐπισήμων καὶ διένειμε δέματα τῆς Φανέλλας τοῦ Στρατιώτου εἰς τοὺς στρατιώτας τοῦ 583 τάγματος καὶ 3161 Τ.Ε.Α.

Σύμπας ὁ λαὸς μὲν ἐπικεφαλῆς τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον καὶ τὰς Πολιτικὰς καὶ Στρατιωτικὰς Ἀρχὰς τῆς ἐπεφύλαξαν θερμοτάτην ὑποδοχήν.

‘Η πριγκήπισσα ὑπὸ τὰς ἐπευφημίας τοῦ πλήθους ἐπεθεώρησε τὰς παρατεταγμένας Μονάδας τοῦ Στρατοῦ παιανιζούσης τῆς μουσικῆς τῆς VIII Μεραρχίας.

‘Ο Δήμαρχος κ. Ρούσης προσεφώνησε την Α.Β.Υ. καταλλήλως, Εἰς τὸ ἔργον διανομῆς ἐβοήθησαν τὰ μέλη τῆς ἐπιτοπίου ἐπιτροπῆς τῆς Φανέλλας τοῦ Στρατιώτου ἐκ τῶν κ. κ. Τ. Παπαδιαμάντη, Α. Χολέβα, Δ. Στεφάνου καὶ αἱ κυρίαι Γκαραβέλα καὶ Τσαρτσάλη.

—Τὴν 21-1-63 ἐγένετο ἔναρξη τῶν μαθημάτων τῆς Κατωτέρας Δημοσίας τεχνικῆς Σχολῆς Κονίτσης στεγασθείστης εἰς τὸ οἴκημα τοῦ Γυμνασίου.

(Κόνιτσα 25-1-63)

—Ἐπανέκαμψαν πρὸ ἡμερῶν ἐξ Ἀθηνῶν ὁ κ. Β. Παπαχρηστίδης καὶ ὁ κ. Φλώρος ὀδοντίατρος.

—Ἐπανῆλθεν κατόπιν ἔξαμήνου μετεκπαιδεύσεως διὰ κρατικῆς ὑποτροφίας εἰς Ὁλανδίαν, Ἐλβετίαν καὶ Γερμανίαν ὁ γεωπόνος (καθηγητῆς τῆς Ἀναγνωστοπούλείου Σχολῆς) κ. Νικ. Τζόρας.

—Ἐπανέκαμψεν ἐξ Ἀθηνῶν ὁ φωτογράφος κ. Ν. Τσιγκούλης.

—Ἀφίχθη εἰς Κόνιτσαν παραμείνας ἐπ' ὀλίγας ἡμέρας ὁ συμπατριώτης ταγματάρχης κ. Φώτιος Οἰκονομίδης.

—Ο κ. Γεωργ. Δάψης ἐγένετο πα-

τὴρ ἄρρενος τέκνου, ὁ δὲ χωροφύλαξ κ., Ἰ. Καλῆς θήλεος.

—Ἐπανέκαμψεν ἔξι 'Αθηνῶν ὁ ἐμπόρος κ. Ἀνδρέας Σιούτης.

—Ο συμπατριώτης ταμειακὸς ὑπάλληλος κ. Κων. Ζδράβος μετετέθη ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου Πάργης εἰς τὸ Β' ταμεῖον Δωδώνης.

—Τὴν 25-12-62 ἐτελέσθησαν οἱ γάμοι τοῦ κ. Νικ. Παναγιωτίδου ἔξι 'Αμαράντου, μετὰ τῆς δίδος Φρειδερίκης Ζάμπου.

—Ο κ. Δημήτριος Δόσης Δημοδιάσκαλος 'Οξυᾶς, καὶ ἡ δις Χρηστίνα Π. Τσίμα, ἀντήλλαξαν ἀμοιβαίαν ὑπόσχεσιν γάμου.

—Τὴν 6-1-63 ἐτελέσθησαν εἰς τὸ χωρίον Πύργος τρεῖς γάμοι. 1) Τοῦ κ. Ἀντωνίου Ρήγα, μετὰ τῆς δίδος Μαριάνθης 'Ελευθερίου. 2) Τοῦ κ. Βασιλ. Βαζουκάκη, μετὰ τῆς δίδος Εύτυχίας Παπαζήση. 3) Τοῦ κ. Ἀναστασίου Κολοβοῦ ἐκ Τριπόλεως, μετὰ τῆς δίδος Βελισσαρίας Παπαχρήστου.

—Ο κ. 'Οδυσσεὺς Μπούρης ὑγειονομικὸς ἐπόπτης Κονίτσης, καὶ ἡ δις Ἀναστασία Σβάρνα ἐμνηστεύθησαν.

—Ο κ. Κων/νος Τρουμπούκης καὶ ἡ δις 'Ολυμπία Φώτου ἐκ Καβασίλων ἐμνηστεύθησαν.

—Τὴν 12-1-63 ἐτελέσθησον οἱ γάμοι τοῦ κ. Δημ. Μπουλιοῦ ἔξι 'Ελασσῶνος μετὰ τῆς δίδος "Ολγας Τζιοβάρα ἔξι 'Αγίας Βαρβάρας.

—Ο κ. Βασίλειος Γκαβίνος καὶ ἡ δις Μαρίκα Τσίκα ἐκ Μονοδενδρίου ἀντήλλαξαν ἀμοιβαίαν ὑπόσχεσιν γάμου.

—Οι κύριοι 'Αθανάσιος Λούκας καὶ Εὐάγγελος Ζδράβος ἐγένατο πατέρες θηλέων τέκνων. Όμοίως οἱ κ. κ. Πορφ. Γαϊτανίδης καὶ Χρῆστος Κεφσερίδης. Ο κ. Εὐάγγελος Κενανίδης ἐγένετο πατὴρ ἄρρενος.

—Ἀνεχώρησεν διὰ Πτολεμαΐδα ὁ κ. Χρῆστος Κίτσιος.

—Κατὰ τὸ ἔτος 1962 αἱ γεννήσεις ἐν Κονίτσῃ ἀνήλθον εἰς 49, οἱ γάμοι εἰς 20 καὶ οἱ θανάτοι εἰς 28.

—Τὴν 27-12-62 ἀπεβίωσεν ἡ γηραιὰ οἰκοδέσποινα Βασιλικὴ 'Ι. Ντάφλη.

.....

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

'Αγαπητὲ Γ...

Πρέπει ὅμως νὰ ἐπανέλθω στὴν «Κόνιτσα». Ἀναγκαία ἡ ἔκδοσή της καὶ πολὺ καλὴ ἡ προσπάθεια. Δὲν ἔμεινε σελίδα ποὺ νὰ μὴν τὴν διαβάσω. Τὴν ἔζησα. "Αν βελτιωθῇ, μεγαλώσῃ καὶ γίνη ἐπαρχιακὸ ὅργανο (καὶ αὐτὴ βλέπω εἶναι ἡ ἐπιδίωξή σας), τότε θὰ δλοκληρωθῇ αὐτὸ ποὺ τώρα εἶναι ξεκίνημα.

Τά λαογραφικά, ἐκεῖνα ἀπὸ τὴν ιστορία κλπ. Πολὺ καλά. Καὶ εἶναι τόσος ὁ πλοῦτος ποὺ μπορεῖ νὰ ἀποκαλυφθῇ

"Αν θέλης σοῦ γράφω καὶ μερικὲς

—Τὴν 1-1-63 ἀπεβίωσεν ὁ 'Ιορδάνης 'Αθανασίου τέως Δημ. Σύμβουλος Κονίτσης.

—'Απεβίωσεν ὁ Φώτιος Μάνθου ἔξι ἀνω Κονίτσης.

—'Απεβίωσεν εἰς ἡλικίαν δύο μηνῶν ὁ Βασίλειος 'Αναγνωστόπουλος, υἱὸς τοῦ 'Ανδρέα 'Αναγνωστοπούλου δημοδιδασκάλου Δροσοπηγῆς.

—Η Δήμητρα Κ. Δούκα ἐκ Πυρσογιάννης ἐγκατεστάθη μονίμως ἐν Ιωαννίνοις.

—Ἐπανῆλθον ἐκ Δ. Γερμανίας οἱ κ. κ. Β. Νάτσιος ἐκ Γανναδιοῦ καὶ Εύθυμιος Χαραμούζας ἐκ Καστανέας.

—Ἐτελέσθησαν εἰς 'Αθήνας οἱ γάμοι τοῦ κ. Φιλίππου Κ. Καλογήρου ἐκ Καστανέας.

—Τὸ ρεῦμα τῆς μεταναστεύσεως πρὸς Γερμανίαν συνεχίζεται, ἀπὸ τὴν Βούρμπιανη δὲ ἐτοιμάζονται νὰ ἀναχωρήσουν οἱ ἐναπομένοντες ίκανότεροι καὶ καλύτεροι τοῦ χωριοῦ μηδὲ τοῦ Γραμματέως τῆς Κοινότητος ἔξαιρουμένου. Τὸ γεγονὸς τοῦτο, δυστυχῶς, εἶναι λίαν ζωηρὸν καὶ ἀποκαρδιωτικὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἐναπομένοντας εἰς τὴν ἀπογυμνουμένην ἀγαπητή μας ἴδιαιτέρα πατρίδα.

σκέψεις μου. Ἐκεῖνο τὸ σχέδιό σου γιὰ τὴ λίμνη πρὸς τὸ Στόμιο εἶναι μεγαλειῶδες καὶ συναρπαστικό. Ἀραγε θὰ βρῇ ὑποστηρικτές, θὰ ὑπάρξουν τὰ οἰκονομικὰ μέσα, θά... θά... ;

Γιὰ τὸ νὰ μείνῃ ἡ Κόνιτσα συνέχεια τοῦ δάσους ἔχω ἀμφιβολίες. Ἐσὺ ὁ ἕδιος τοποθετεῖς τὴν λίμνη - πισίνα στὸν Μπάμπλιακα. Ἐκεῖ πρὸς τὰ Γραβίτσια θὰ γίνουν μελλοντικὰ καὶ οἱ ἀθλητικοὶ χῶροι καὶ τὸ θέατρο καὶ κάθε εἴδους δημόσιες καὶ δημοτικὲς ἐγκαταστάσεις ποὺ θὰ ἀποτελέσουν καὶ ἔναν πόλο ἔλξης καὶ συγκέντρωσης. Ἐφ' ὅσον ἡ πόλη θὰ ἀναπτύσσεται καὶ θὰ ἐπεκτείνεται, θὰ ἀναζητῇ τὸ χῶρο γι' αὐτὸ καὶ τέτοιος εἶναι πρὸς τὸν κάμπο καὶ ὅχι πρὸς τὸ βουνό. Οσο θὰ συνεχίζεται ἡ ἐπέκταση, τόσο θὰ μετατοπίζεται τὸ κέντρον τῆς πόλης καὶ τόσο τὰ σπίτια κοντὰ στὰ Πλατάνια θὰ ἀπομακρύνωνται καὶ θὰ μείνουν θερινὲς κατοικίες, ἀν δὲν ἐγκαταλειφθοῦν.

Κάποτε στὴν ἀγορὰ μὲ προσκάλεσε μιὰ συνάδελφός μου νὰ γευματίασουμε στὸ σπίτι της ποὺ εἶναι κάτω ἀπ' τὰ Πλατάνια, τῆς ἀπάντησα : «Δὲν ἔρχομαι. Μοῦ εἶναι λιγότερο κουραστικὸ νὰ πάω γιὰ φαγητὸ στὴν Κουτσούφλιανη καὶ νὰ ἐπιστρέψω, παρὰ ν' ἀνεβῶ ἔκεī ἐπάνω». Λοιπόν, ἡ Κόνιτσα πρέπει νὰ εἶναι συνέχεια τοῦ δάσους, ἀλλὰ νομίζω ὅτι ἡ συνέχεια αὐτὴ θὰ ἔξασφαλισθῇ μὲ τὴν κάθιδο τοῦ δάσους, ὅσο καὶ ἡ πόλη θὰ κατεβαίνῃ πρὸς τὰ κάτω.

— Γιὰ τὰ ἔργα τουρισμοῦ (καὶ τὴν προσέλκυση τουριστῶν) πολὺ χῶρο τῆς «Κόνιτσας» διαθέτετε. Εἶναι καὶ τῆς μόδας θὰ πῇ κανεὶς ὁ τουρισμὸς σήμερα. Καὶ ἔνας ἀκόμα λόγος ἡ ἔλλειψη ἀπασχόλησης (καὶ τὸ εὔκολο κέρδος ἀπ' τὸν τουρισμὸ) συντελεῖ ὥστε ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τῆς 'Ελλάδος νὰ ἀκούγεται τὸ τριπάριο περίπου ἔτσι. «Ἀν γίνῃ ὁ δρόμος γιὰ τὸ χωριό μας, ἀν δενδροφυτευθοῦν οἱ γύρω του λόφοι, ἀν ὑδρευθῇ, ἀν γίνη ξε-

νώνας κτλ. ἀν, ἀν, θὰ προσελκύσῃ τουρίστες».

Τὰ ἔργα ποὺ προτείνετε γιὰ τὴν Κόνιτσα πρέπει νὰ ἀποβλέπουν πρῶτα νὰ εὔκολύνουν καὶ νὰ ὁμορφύνουν τὴν ζωὴ τῶν κατοίκων τῆς καὶ δεύτερον στὴν προσέλκυση τουριστῶν. Καὶ γιὰ νὰ χαροῦν οἱ Κονιτσιῶτες πρέπει νὰ μποροῦν νὰ ζήσουν ἔκεī, νὰ δημιουργηθοῦν εύκαιρίες ἀπασχολήσεώς των. Οἱ ἐπιστήμονες τῆς ἐπαρχίας μας νὰ μελετήσουν καὶ νὰ κάνουν ὑποδείξεις γιὰ τὰ ἔργα ποὺ πρέπει νὰ γίνουν. Π. χ. τώρα ὁ ἡλεκτρισμὸς καταργεῖ τὰ καυσόξυλα, ἡ κτηνοτροφία μεταβάλλεται, πλέον παραγωγικός, σὲ οἰκόσιτη. Τὰ δεκάδες χιλιάδες στρέμματα κουμαριᾶς τῶν ὁμαλῶν λόφων ἀπὸ Ζέλιστα μέχρι Μπουραζάνι θὰ μποροῦν νὰ γίνουν ἔνα μεγάλο δάσος ὁπωρώνων. Ο χῶρος δὲν μοῦ ἐπιτρέπει περισσότερα, ἀλλὰ καὶ γι' αὐτὰ ζητῶ συγγνώμην ἀν σὲ κούρασα. Τέλος σὲ εύχαριστῶ. Εὔχομαι ἐπιτυχία τῶν προσπαθειῶν σας.

Λ. Β.

•ΑΞΙΟΤΙΜΟΝ ΚΥΡΙΟΝ "ΑΓΓ. ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΝ ΧΛΠ.

Τὸ βιβλιάριόν σας «Κωσμᾶς ὁ Αἰτωλὸς στὸ Ζαγόρι» τὸ ὅποιον εἶχατε τὴν καλωσύνην νὰ μοῦ ἀποστείλετε ἐλαβον ἐγκαίρως. Τὸ ἀνέγνωσα μετὰ προσοχῆς καὶ μεγάλης εύχαριστήσεως καθὼς καὶ τὴν πρὸς ἐμὲ ἐπιστολήν Σας. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν εύρεθην περισσότερον θαυμαστῆς τοῦ 'Αγίου Κοσμᾶ (Οἱ Κονιτσιῶται τὸν ὄνομάζουν "Αγιον). Σχεδὸν ὅλοι οἱ 'Ηπειρῶται, ἀλλοὶ ὀλίγον καὶ ἄλλοι πολὺ κάτι γνωρίζομεν ἀπ' ὅσα διαβάζομεν ἡ ἀκούομεν περὶ Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ ὅστις προσέφερε πράγματι εἰς 'Ηπειρωτικὰς πόλεις καὶ χωρία ἀξιοσημειώτους ὑπηρεσίας. Κάτοικοι πολλῶν χωρίων διηγοῦνται προφητείας καὶ θαύματα ἀκόμη γενόμενα ὑπ' Αύτοῦ.

Διὰ τὴν συγκέντρωσιν τόσων στοιχείων διὰ τὸν βίον, τὴν Χριστιανικὴν

καὶ Ἐθνικὴν δρᾶσιν τοῦ Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ εἶσθε ἄξιος πολλῶν συγχαρητηρίων καὶ ἐπαίνων. Εἰς ἐμὲ δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ μοῦ δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ Σᾶς συγχαρῶ διὰ τὴν ἐν γένει συγγραφικὴν ἄξιόλογον δρᾶσιν Σας. Μοῦ ἔδωσατε ἀφορμὴν πολλάκις νὰ σᾶς θαυμάσω καὶ νὰ Σᾶς συγχαρῶ.

Σᾶς εἶπα ἀνωτέρω ὅτι τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς Σας ἀνέγνωσα μετὰ προσοχῆς καὶ εἰς ἀπάντησιν τῶν διὰ τὸ Νέον ἔτος εὔχῶν Σας, εὔχομαι κι' ἔγὼ μὲ τὴν σειράν μου ἔτη πολλά. Εὔχομαι κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο νὰ ἐκπληρωθοῦν πάντες οἱ εὐγενεῖς πόθοι Σας περὶ Ἑλλάδος καὶ εἰδικώτερον περὶ Ἡπείρου.

Ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς (κατὰ τὰ γραφόμενά Σας) ἡ ὁποῖα ἐπέτρεψε νὰ φθάσωμεν τὸ νέον ἔτος 1963 εὔχομαι νὰ Σᾶς ἀξιώσῃ νὰ τὸ διέλθετε καὶ Σεῖς μὲ ἀκμαίας σωματικὰς καὶ πνευματικὰς δυνάμεις διὰ νὰ συνεχίσετε τὸν καλόν, ὃν ἀκολουθήτε ἀγῶνα ύπερ τῆς ἴδιαιτέρας ἡμῶν πατρίδος.

Σᾶς εὐχαριστῶ δι' ὅσα μοῦ γράφετε ἐγκωμιαστικὰ διὰ τὴν ἐκδοσιν περιοδικοῦ «Κόνιτσα» καὶ ως φαίνεται ἀποδίδετε τὰ πάντα εἰς ἱκανότητας ἴδικάς μου. Σᾶς πληροφορῶ ὅτι τὸ περιεχόμενον τῆς «Κονίτσης» καὶ ἡ ἐν γένει ἐμφάνισις αὐτῆς εἶναι ἐξ ὀλοκλήρου ἔργον τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ ἐνταῦθα Συνδέσμου Κονιτσιωτῶν «ὁ Ἀῶος» μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ἐκλεκτὸν Κονιτσιώτην καὶ Πρόεδρον αὐτοῦ κ. Τάκην Παπαδημούλην πλαισιούμενον μέ, κατὰ πάντα ἀξίους, συνεργάτας τοὺς κ. κ. Ἰωάννην Λυμπερόπουλον, Π. Δόβαν, Κλ. Πατέραν, Θ. Ζώην, Δ. Μηλίγκον καὶ Γ. Δόβαν.

Ἄληθεια εἶναι ὅτι ὁ χῶρος τῆς «Κονίτσης» εἶναι στενός. Εἶναι ἐπίσης ἀλήθεισ ὅτι σκοπίμως διατίθεται περισσότερος χῶρος διὰ τὴν κοινωνικὴν κίνησιν τῆς ἐπαρχίας. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ θέλωμεν νὰ παρουσιάσωμεν τὴν «Κόνιτσαν» σύμφωνα μὲ τὴν ἐπιθυμίαν μας, ως ὅργανον ὀλοκλήρου τῆς ἐπαρχίας καὶ ὅχι μόνον τῆς πόλεως Κονίτσης. Διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν τοῦτο ἀναγράφονται ἀνταποκρίσεις ἀπ' ὅλας τὰς Κοινότητας τῆς ἐπαρχίας αἱ ὁποῖαι καταλαμβάνουν ἀρκετὸν χῶρον. Ἐλπίζομεν μὲ τὴν βοήθειαν Τοῦ Θεοῦ πρῶτον, μὲ τὴν ἀγάπην τῶν κατοίκων ὀλοκλήρου τῆς ἐπαρχίας, τῶν φίλων τῆς Κονίτσης καὶ τὴν συνεργασίαν διανοούμενων Κονιτσιωτῶν καὶ γενικῶς Ἡπειρωτῶν νὰ αὐξήσωμεν—ἴσως νὰ διπλασιάσωμεν τὰς σελίδας τοῦ περιοδικοῦ. Εἰς τὴν συνεργασίαν ταύτην κ. Παπακώστα παρακαλεῖσθε νὰ λάβετε ἐνεργὸν μέρος. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτη Σᾶς ὑπενθυμίζω ὅτι ἄλλοτε μοῦ ἐλέγατε ὅτι θὰ ἐκδόσητε μὲ πλουσίαν ὕλην πραγματείαν περὶ Κονίτσης. Νομίζω ὅτι εἶναι εὐκαιρία κατάλληλος νὰ θελήσητε νὰ μᾶς δώσητε τὴν περὶ Κονίτσης ὕλην ἡ ὁποῖα τμηματικῶς νὰ δημοσιευθῇ διὰ τῆς «Κονίτσης».

Ἐπαναλαμβάνω τὴν παράκλησιν νὰ γίνεται συνεργάτης τῆς «Κονίτσης» ως γνώστης καὶ ἔμπειρος περὶ τὰ Ἡπειρωτικά.

Ἐλπίζω σύντομον τὴν συνάντησίν μας κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ συζητήσωμεν τὰ ἐνδιαφέροντα τὴν Κόνιτσαν.

Μὲ ἀπειρηνὴν ἐκτίμησιν

(ΝΙΚ. ΤΣΑΚΑΣ) Κονιτσιώτης